

Evrópureglur um félagslegt öryggi

Strassborg, 16. IV. 1964

Þýðing þýðingamiðstöðvar utanríkisráðuneytisins.

Safn Evrópusamninga/48

Inngangsorð

Aðildarríki Evrópuráðsins, sem hafa undirritað samning þennan,

hafa í huga að markmið Evrópuráðsins er að efla einingu meðal aðildarríkjanna til þess meðal annars að greiða fyrir félagslegum framförum,

hafa í huga að eitt af markmiðunum með áætlun Evrópuráðsins um félagsleg málefni er að hvetja aðildarríkin til að þróa kerfi sín fyrir félagslegt öryggi enn frekar,

viðurkenna að æskilegt er að samræma félagslega ábyrgð í aðildarríkjunum,

eru sannfærð um að æskilegt er að setja Evrópureglur um félagslegt öryggi þar sem gengið er lengra en í samþykkt Alþjóðavinnumála- stofnunarinnar nr. 102 um lágmark félagslegs öryggis,

hafa orðið ásátt um eftirfarandi ákvæði sem voru samin í samvinnu við Alþjóðavinnumálastofnunina:

I. hluti – Almenn ákvæði

1. gr.

1 Í þessum reglum er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- a „ráðherranefndin“: ráðherranefnd Evrópuráðsins;
- b „nefndin“: sérfræðinganefnd Evrópuráðsins um félagslegt öryggi eða önnur nefnd sem ráðherranefndin kann að fela að leysa af hendi þau verkefni sem mælt er fyrir um í 2. gr. (3. mgr.), 74. gr. (4. mgr.) og 78. gr. (3. mgr.);
- c „framkvæmdastjóri“: framkvæmdastjóri Evrópuráðsins;
- d „tilskilið“: ákveðið með eða samkvæmt innlendum lögum eða reglum;
- e „búseta“: venjuleg búseta á landsvæði viðkomandi samningsaðila og „búsettur“: sá sem hefur venjulega búsetu á landsvæði viðkomandi samningsaðila;
- f „eiginkona“: eiginkona sem er á framfæri eiginmanns;
- g „ekkja“: kona sem var á framfæri eiginmanns við andlát hans;
- h „barn“: barn á skólaskyldualdri eða yngra en 15 ára, eftir því sem tilskilið er;
- i „biðtímabil“: iðgjalda-, starfs- eða búsetutímabil eða sambland af þessu, eftir því sem tilskilið er.

2 Hugtakið „bætur“ í 10., 34. og 49. gr. merkir annaðhvort beinar bætur í formi þjónustu eða óbeinar bætur í formi endurgreiðslu kostnaðar sem viðkomandi einstaklingur hefur greitt.

2. gr.

1 Sérhver samningsaðili skal fara að:

- a ákvæðum I. hluta;
- b ákvæðum sex af hlutum II – X í það minnsta, þó þannig að II. hluti teljist tveir hlutar og V. hluti þrír;
- c viðeigandi ákvæðum XI. og XII. hluta; og
- d ákvæðum XIII. hluta.

2 Skilmálum b-liðar málsgreinarinnar hér á undan telst fullnægt:

- a ef farið hefur verið í það minnsta að ákvæðum þriggja af hlutum II – X, að meðtöldum í það minnsta einum af hlutum IV, V, VI, IX og X; og
  - b ef lögð er fram, þessu til viðbótar, sönnun þess að gildandi löggjöf um félagslegt öryggi jafngildi einni þeirra samsetninga sem kveðið er á um í fyrrnefndum lið, að teknu tilliti til:
    - i þess að á tilskildum sviðum, sem fjallað er um í a-lið þessarar málsgreinar, er gengið lengra en reglurnar segja til um með tilliti til umfangs verndar eða þess um hve háar bætur er að ræða eða til beggja þessara atriða;
    - ii þess að á tilskildum sviðum, sem fjallað er um í a-lið þessarar málsgreinar, er gengið lengra en reglurnar segja til um með því að veita viðbótarþjónustu eða -bætur sem eru tilgreindar í 2. viðbót; og
    - iii þeirra sviða þar sem gengið er skemmra en kveðið er á um í reglunum.
- 3 Sérhver undirritunaraðili, sem hyggst nýta sér ákvæði b-liðar 2. mgr. þessarar greinar, skal leggja fram beiðni þar um í skýrslu til framkvæmdastjóra í samræmi við ákvæði 78. gr. Nefndin, sem vinnur samkvæmt meginreglunni um jafngildi kostnaðar, skal setja reglur um samræmingu og skilgreiningu á því með hvaða skilyrðum tekið er tillit til ákvæða b-liðar 2. mgr. þessarar greinar. Einungis er heimilt að taka tillit til þessara ákvæða í hverju einstöku máli með samþykki nefndarinnar og skal ákvörðunin tekin með tveimur þriðju hlutum atkvæða.

3. gr.

Sérhver samningsaðili skal tilgreina í fullgildingarskjali sínu hverja af hlutum II – X hann leggur til grundvallar þegar hann gengst undir skuldbindingar þessara reglna og skal jafnframt tilgreina hvort og að hve miklu leyti hann hyggst færa sér í nyt ákvæði 2. mgr. 2. gr.

4. gr.

- 1 Sérhverjum samningsaðila er heimilt síðar að tilkynna framkvæmda-stjóranum að hann gangist undir skuldbindingar reglnanna að því er varðar einn eða fleiri af hlutum II – X sem hafa ekki þegar verið tilgreindir í fullgildingarskjali hans.
- 2 Þær skuldbindingar, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, teljast óaðskiljanlegur hluti af fullgildingunni og gilda á sama hátt og hún frá því að tilkynnt er um þær.

5. gr.

Ef þess er krafist af samningsaðila að hann verndi tilskilda hópa manna, er svara að minnsta kosti til tilgreinds hlutfalls launþega eða íbúa, í því skyni að fara að einhverjum af hlutum II – X í þessum reglum er fullgilding hans skal taka til, skal hann ganga úr skugga um að þessu hlutfalli sé náð áður en hann fer að ákvæðum hlutans.

6. gr.

Samningsaðila er heimilt, í því skyni að fara að ákvæðum II., III., IV., V., VIII. (að svo miklu leyti sem sá hluti varðar heilbrigðisþjónustu), IX. eða X. hluta þessara reglna, að hafa hliðsjón af þeirri vernd sem tryggingar veita sem, jafnvel þótt þær séu ekki bundnar í innlendum lögum og reglum í þágu þeirra sem skulu njóta verndar:

- a eru styrktar með fjárframlögum yfirvalda eða, þar sem slíkar tryggingar eru einungis ætlaðar sem uppbót, eru undir eftirliti yfirvalda eða í sameiginlegri umsjón vinnuveitenda og starfsmanna í samræmi við tilskilda staðla;
- b taka til verulegs hluta einstaklinga með lægri tekjur eða jafnháar og faglærðir verkamenn sem eru ákvarðaðir í samræmi við ákvæði 65. gr.; og
- c ásamt annars konar vernd, eftir því sem við á, er í samræmi við viðeigandi ákvæði reglnanna.

II. hluti – Heilbrigðisþjónusta

7. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti regnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar bætur vegna ástands sem krefst heilbrigðisþjónustu, fyrirbyggjandi eða í lækningaskyni, í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

8. gr.

Trygging tekur til hvers konar sjúkleika, óháð orsök, og meðgöngu og sængurlegu og afleiðinga þeirra.

9. gr.

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum, sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega, og eiginkonur þeirra og börn; eða
- b starfandi fólk í tilskildum hópum, sem í er að minnsta kosti fimmtungur allra íbúa, og eiginkonur þeirra og börn; eða
- c tilskildir hópar íbúa sem í er að minnsta kosti helmingur allra íbúa.

10. gr.

1 Í bótunum skal að minnsta kosti felast:

a vegna sjúkleika:

- i þjónusta heimilislæknis, þar með taldar sjúkravítjanir;
- ii þjónusta sérfræðings á sjúkrahúsi fyrir legu- og göngudeildarsjúklinga og sú þjónusta sérfræðings sem völ er á utan sjúkrahúss;
- iii nauðsynlegustu lyfjavörur samkvæmt fyrirmælum læknis eða annars sérfræðings;
- iv sjúkrahúslega ef þörf krefur; og

b vegna meðgöngu og sængurlegu og afleiðinga þeirra:

- i mæðraskoðun, sængurlega og eftirmeðferð, annaðhvort hjá læknum eða ljósmæðrum; og
- ii sjúkrahúslega ef þörf krefur.

2 Bótapegi eða fyrirvinna heimilisins kann að verða krafinn greiðslu á hluta kostnaðar við heilbrigðisþjónustu vegna sjúkleika; reglur um slíka kostnaðarhlutdeild skulu þó ekki vera íþyngjandi.

3 Veita skal bæturnar, sem kveðið er á um í þessari grein, með það fyrir augum að halda, endurheimta eða bæta heilsu og starfsgetu þess sem nýtur verndar og hæfni hans til að sinna þörfum sínum.

4 Stofnanir eða stjórnardeild sem hefur umsjón með bótunum skal, með viðeigandi ráðum, hvetja þá sem njóta verndar til að nýta sér almenna heilsugæsluþjónustu á vegum hins opinbera eða annarra aðila sem hið opinbera viðurkennir.

11. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 10. gr., skulu, í þeim tilvikum sem trygging tekur til, að minnsta kosti tryggðar þeim sem nýtur verndar hafi hann eða fyrirvinna heimilisins lokið því biðtímabili sem talið er nauðsynlegt til að komist verði hjá misnotkun.

12. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 10. gr., skulu veittar á meðan tilvikið, sem trygging tekur til, varir en þær má takmarka við 26 vikur í hverju tilviki ef um sjúkleika er að ræða; þó falla þær ekki niður á meðan sjúkrabætur eru greiddar og gera skal ráðstafanir til að lengja tímabilið vegna tilskilinna sjúkdóma sem viðurkennt er að útheimti langtímapjónustu.

III. hluti – Sjúkrabætur

13. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti regnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar sjúkrabætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

14. gr.

Trygging tekur meðal annars til óvinnufærni vegna sjúkleika er leiðir til tekjumissis samkvæmt skilgreiningu innlendra laga og reglna.

15. gr.

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega; eða
- b starfandi fólk í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti fimmtungur allra íbúa; eða
- c íbúar sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er í ákvæðum 67. gr.

16. gr.

- 1 Ef verndin tekur til hópa launþega eða starfandi fólks skal greiða bætur reglubundið og reikna þær út í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr.
- 2 Ef verndin tekur til íbúa, sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er, skal greiða bætur reglubundið og reikna þær út í samræmi við ákvæði 67. gr. Ætíð skal tryggja tilskildum hópum fólks, sem eru ákvarðaðir í a- eða b-lið 15. gr., greiðslu tilskilinna bóta án tillits til fjárhags.

17. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 16. gr., skulu, í þeim tilvikum sem trygging tekur til, að minnsta kosti tryggðar þeim sem nýtur verndar hafi hann lokið því biðtímabili sem talið er nauðsynlegt til að komist verði hjá misnotkun.

18. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 16. gr., skulu veittar á meðan tilvikið varir en þær má takmarka við 26 vikur í hverju sjúkdómstilviki og þær þarf ekki að greiða fyrstu þrjá dagana sem tekjur falla niður.

IV. hluti – Atvinnuleysisbætur

19. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti regnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar atvinnuleysisbætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

20. gr.

Trygging tekur til tekjumissis, samkvæmt skilgreiningu innlendra laga eða reglna, sakir þess að einstaklingur, sem nýtur verndar og er vinnufær og til reiðu, er ófær um að útvega sér starf við hæfi.

21. gr.

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega; eða
- b íbúar sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er í ákvæðum 67. gr.

22. gr.

- 1 Ef verndin tekur til hópa launþega skal greiða bætur reglubundið og reikna þær út í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr.
- 2 Ef verndin tekur til íbúa, sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er, skal greiða bætur reglubundið og reikna þær út í samræmi við ákvæði 67. gr. Ætíð skal tryggja tilskildum hópum fólks, sem eru ákvarðaðir í a-lið 21. gr., greiðslu tilskilinna bóta án tillits til fjárhags.

23. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 22. gr., skulu, í þeim tilvikum sem trygging tekur til, að minnsta kosti tryggðar þeim sem nýtur verndar hafi hann lokið því biðtímabili sem talið er nauðsynlegt til að komist verði hjá misnotkun.

24. gr.

- 1 Bæturnar, sem eru tilgreindar í 22. gr., skulu greiddar á meðan tilvikið varir, þó má takmarka þær:
  - a ef verndin tekur til hópa launþega, við 13 vikur á hverjum 12 mánuðum eða 13 vikur í hvert sinn sem tekjur falla niður; eða
  - b ef verndin tekur til íbúa, sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er, við 26 vikur á hverjum 12 mánuðum; svo fremi að heimilt sé að takmarka tilgreint tímabil, þar sem bætur eru greiddar án tillits til fjárhags, í samræmi við a-lið þessarar málsgreinar.
- 2 Ef kveðið er á um það í innlendum lögum eða reglum að lengd bótatímabils skuli miðast við lengd iðgjaldatímabils og/eða áðurgreiddar bætur á tilskildu tímabili skal ákvæðum 1. mgr. þessarar greinar talið fullnægt ef meðalbótatími er að minnsta kosti 13 vikur á hverjum 12 mánuðum.
- 3 Ekki þarf að greiða bætur á biðtíma, sem varir í sjö daga, í hvert sinn sem tekjur falla niður að meðtöldum atvinnuleysisdögum fyrir og eftir tímabundna atvinnu sem skal ekki vara lengur en tilskilið tímabil til að teljast hluti af sama tilviki tekjumissis.
- 4 Heimilt er að laga lengd bótatíma og biðtíma að ráðningarkjörum fólks í árstíðabundnum störfum.

V. hluti – Bætur vegna elli

25. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti reglnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar bætur vegna elli í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

26. gr.

- 1 Trygging miðast við hærri aldur en tilskilinn aldur.
- 2 Þó má tilskilja hærri aldur, svo fremi að íbúar, sem hafa náð þeim aldri, séu ekki færri en sem nemur tíunda hluta íbúa sem eru undir þeim aldri en eldri en 15 ára.
- 3 Í innlendum lögum eða reglum er heimilt að kveða á um að bætur til einstaklings, sem á að öðru leyti rétt á þeim, falli niður hafi hann tekjur af starfi, sem er tilskilið, eða að iðgjaldsháðar bætur kunni að verða lækkaðar séu tekjur bótaþega yfir tilskildum mörkum og iðgjaldsfrjálsar bætur lækkaðar séu tekjur bótaþega eða fjárráð hans, eða þetta samanlagt, yfir tilskilinni fjárhæð.

27. gr.

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega; eða
- b starfandi fólk í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti fimmtungur allra íbúa; eða
- c íbúar sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er í ákvæðum 67. gr.

28. gr.

Greiða skal bæturnar reglubundið og reikna þær út á eftirfarandi hátt:

- a í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. ef verndin tekur til hópa launþega eða starfandi fólks;
- b í samræmi við ákvæði 67. gr. ef verndin tekur til íbúa, sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er.

29. gr.

1 Bæturnar, sem eru tilgreindar í 28. gr., skulu, í þeim tilvikum sem trygging tekur til, að minnsta kosti:

- a tryggðar þeim sem nýtur verndar og hefur, áður en tilvikið á sér stað og í samræmi við tilskildar reglur, annaðhvort lokið 30 ára iðgjalda- eða starfstímabili eða 20 ára búsetutímabili; eða
- b ef meginreglan er sú að allt starfandi fólk njóti verndar, tryggðar þeim sem nýtur verndar og hefur lokið tilskildu iðgjaldatímabili, enda hafi tilskilinn árlegur meðalfjöldi iðgjalda verið greiddur fyrir hann á meðan hann var í starfi.

2 Ef það skilyrði er sett fyrir greiðslu bótanna, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, að iðgjöld hafi verið greidd eða viðkomandi starfað í lágmarkstíma skal greiðsla lækkaðra bóta að minnsta kosti:

- a tryggð þeim sem nýtur verndar og hefur, áður en tilvikið á sér stað og í samræmi við tilskildar reglur, lokið 15 ára iðgjalda- eða starfstímabili; eða
- b ef meginreglan er sú að allt starfandi fólk njóti verndar, tryggð þeim sem nýtur verndar og hefur lokið tilskildu iðgjaldatímabili, enda hafi helmingur tilskilins árlegs meðalfjölda iðgjalda í samræmi við b-lið 1. mgr. þessarar greinar verið greiddur fyrir hann á meðan hann var í starfi.

3 Ákvæðum 1. mgr. þessarar greinar telst fullnægt ef bætur, sem eru reiknaðar út í samræmi við ákvæði XI. hluta en eru tíu hundraðshlutum lægri en sýnt er í töflu sem fylgir þeim hluta fyrir viðkomandi almennan bótaþega, eru að minnsta kosti tryggðar þeim sem nýtur verndar og hefur, í samræmi við tilskildar reglur, lokið tíu ára iðgjalda- eða starfstímabili eða fimm ára búsetutímabili.

4 Heimilt er að lækka hundraðshlutatöluna, sem er gefin upp í töflunni sem fylgir XI. hluta, hlutfallslega ef biðtímabil er svarar til þessara lækkuðu bóta er lengra en tíu ára iðgjalda- eða starfstímabil en styttra en 30 ára iðgjalda- eða starfstímabil; ef slíkt biðtímabil er lengra en 15 ár skal greiða lægri bætur í samræmi við 2. mgr. þessarar greinar.

5 Ef það skilyrði er sett fyrir greiðslu bótanna í 1., 3. eða 4. mgr. þessarar greinar að lágmarksiðgjalda- eða -starfstímabili hafi verið lokið skal greiða þeim sem nýtur verndar og hefur ekki, einungis vegna elli þegar viðkomandi ákvæði um beitingu þessa hluta öðlast gildi, fullnægt tilskildum skilyrðum í samræmi við 2. mgr. þessarar greinar, lægri bætur með tilskildum skilyrðum nema því aðeins að honum séu tryggðar bætur í samræmi við ákvæði 1., 3. eða 4. mgr. þessarar greinar sem einstaklingi yfir viðmiðunarlíni.

30. gr.

Greiða skal bæturnar, sem eru tilgreindar í 28. og 29. gr., á meðan tilvikið varir.

VI. hluti – Bætur vegna vinnuslysa

31. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti regnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar bætur vegna vinnuslyss í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

32. gr.

Trygging tekur til eftirfarandi ef rekja má ástand, sem er lýst, til slyss eða tilskilins atvinnusjúkdóms:

- a sjúkleika;
- b óvinnufærni vegna sjúkleika er felur í sér tekjumissi samkvæmt skilgreiningu innlendra laga og reglna;
- c taps, að fullu eða umfram tilskilið stig og að líkindum varanlegs, á möguleikum til tekjuöflunar eða samsvarandi heilsutaps; og
- d framfærslumissis ekkju eða barns vegna fráfalls fyrirvinnu heimilisins; heimilt er að setja það skilyrði fyrir bótarétti ekkju að hún teljist, í samræmi við innlend lög eða reglur, ófær um að sjá sér farborða.

33. gr.

Þeir sem njóta verndar eru launþegar í tilskildum hópum, sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega, og, að því er varðar bætur vegna fráfalls fyrirvinnu heimilisins, einnig ekkjur þeirra og börn.

34. gr.

1 Bætur vegna sjúkleika felast í þeirri heilbrigðisþjónustu sem er tilgreind í 2. og 3. mgr. þessarar greinar.

2 Í heilbrigðisþjónustunni felst:

- a þjónusta heimilislæknis og sérfræðings við legu- og göngudeildarsjúklinga, þar með taldar sjúkraitjani;
- b tannlæknaþjónusta;
- c hjúkrun á heimili, sjúkrahúsi eða öðrum sjúkrastofnunum;
- d framfærsla á sjúkrahúsum, afturbataheimilum, heilsuhælum eða öðrum sjúkrastofnunum;
- e tannlæknavörur, lyfjavörur og aðrar vörur til lækninga eða skurðlækninga, að meðtöldum gervilimum og viðhaldi þeirra og gleraugum; og
- f þjónusta annarra starfsstétta, sem á hverjum tíma er viðurkennt í lögum að hafi tengsl við læknisstarfið, undir eftirliti læknis eða tannlæknis.

3 Veita skal heilbrigðisþjónustuna, sem kveðið er á um í samræmi við fyrri málsgreinar þessarar greinar, með það fyrir augum að halda, endurheimta eða bæta heilsu og starfsgetu þess sem nýtur verndar og hæfni hans til að sinna þörfum sínum.

35. gr.

1 Stofnanir eða stjórnardeildir, sem hafa umsjón með heilbrigðisþjónustunni, skulu hafa samvinnu, eftir því sem við á, við almennar starfsendurhæfingarstofnanir með það fyrir augum að aðstoða fatlaða við að finna sér aftur starf við hæfi.

2 Innlend lög eða reglur geta heimilað slíkum stofnunum eða stjórnardeildum að tryggja að fötluðum standi starfsendurhæfing til boða.

36. gr.

- 1 Greiða skal bætur reglubundið og reikna þær út í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. vegna óvinnufærni, eða, ef möguleikar til tekjuöflunar tapast algerlega og að líkindum varanlega, við samsvarandi heilsutap eða fráfall fyrirvinnu heimilisins.
- 2 Greiða skal bætur, þegar það á við, reglubundið og sem hæfilegt hlutfall af bótum vegna algers taps á möguleikum til tekjuöflunar eða samsvarandi heilsutaps, ef möguleikar til tekjuöflunar tapast að hluta og að líkindum varanlega.
- 3 Reglubundin greiðsla má vera í formi eingreiðslu:
  - a ef óvinnufærni er lítilsháttar; eða
  - b ef þar til bært yfirvald hefur fullvissað sig um að eingreiðslan verði notuð í réttum tilgangi.

37. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 34. og 36. gr., skulu, í þeim tilvikum sem trygging tekur til, að minnsta kosti tryggðar þeim sem nýtur verndar og starfar á landsvæði viðkomandi samningsaðila þegar slysið verður, ef rekja má skaðann til slyssins, eða sjúkdómurinn býr um sig, ef rekja má skaðann til sjúkdómsins, og sem reglubundnar greiðslur til ekkju og barna fyrirvinnu heimilisins við fráfall hans.

38. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 34. og 36. gr., skulu veittar á meðan tilvikið varir, þó þarf ekki að veita þær fyrstu þrjá dagana sem tekjur falla niður í hverju tilviki eftir að óvinnufærni hefst.

VII. hluti – Fjölskyldubætur

39. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti reglnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar fjölskyldubætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

40. gr.

Í tryggingu felst ábyrgð á framfærslu barna eins og tilskilið er.

41. gr.

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar að því er varðar reglubundnar greiðslur sem eru tilgreindar í 42. gr.:

- a launþegar í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega; eða
- b starfandi fólk í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti fimmtungur allra íbúa.

42. gr.

Bæturnar skulu vera í formi:

- a reglubundinna greiðslna til hvers þess sem nýtur verndar og hefur lokið tilskildu biðtímabili; eða
- b aðstoðar vegna barna sem felst í því að útvega matvæli, fatnað, húsnæði, orlof eða heimilishjálp; eða
- c sambland af þeim bótum sem kveðið er á um í a- og b-lið þessarar greinar.

43. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 42. gr., skulu að minnsta kosti tryggðar þeim sem nýtur verndar og hefur, innan tilskilins tímabils, lokið biðtímabili, sem er annaðhvort einn iðgjalda- eða starfsmánuður eða sex búsetumánuðir, eftir því sem tilskilið er.

44. gr.

Heildarvirði bótanna, sem eru veittar í samræmi við 42. gr. þeim sem njóta verndar, skal vera 1,5 hundraðshlutar af launum dæmigerðs fullorðins verkamanns, sem er ákvarðaður í samræmi við reglur 66. gr., margfaldaðir með heildarfjölda barna allra íbúa.

45. gr.

Ef bæturnar eru í formi reglubundinnar greiðslu skal greiða þær á meðan tilvikið varir.

VIII. hluti – Bætur vegna meðgöngu og fæðingar

46. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti reglnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar bætur vegna meðgöngu og fæðingar í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

47. gr.

Trygging tekur til meðgöngu og sængurlegu og afleiðinga þeirra og tekjumissis, samkvæmt skilgreiningu innlendra laga eða reglna, af þeim sökum.

48. gr.

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a konur í tilskildum hópum launþega, sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega, og, að því er varðar heilbrigðisþjónustu á meðgöngu og við fæðingu, einnig eiginkonur karlmanna í þessum hópum; eða
- b konur í tilskildum hópum starfandi fólks, sem í er að minnsta kosti fimmtungur allra íbúa, og, að því er varðar heilbrigðisþjónustu á meðgöngu og við fæðingu, einnig eiginkonur karlmanna í þessum hópum.

49. gr.

1 Að því er varðar meðgöngu og sængurlegu og afleiðingar þeirra skulu bætur vegna meðgöngu og fæðingar vera í formi heilbrigðisþjónustu eins og tilgreint er í 2. og 3. mgr. þessarar greinar.

2 Í heilbrigðisþjónustu felst að minnsta kosti:

- a mæðraskoðun, sængurlega og eftirmeðferð, annaðhvort hjá læknum eða ljósmæðrum; og
- b sjúkrahúslega, ef þörf krefur.

3 Veita skal heilbrigðisþjónustuna, sem kveðið er á um í 2. mgr., með það fyrir augum að halda, endurheimta eða bæta heilsu og starfsgetu þeirrar konu sem nýtur verndar og hæfni hennar til að sinna þörfum sínum.

4 Stofnanir eða stjórnardeildir sem hafa umsjón með bótunum skulu, með viðeigandi ráðum, hvetja þær konur sem njóta verndar til að nýtasér almenna heilsugæsluþjónustu á vegum hins opinbera eða annarra sem hið opinbera viðurkennir.

50. gr.

Greiða skal bæturlubundið við tekjumissi vegna meðgöngu og sængurlegu og afleiðinga þeirra og reikna þær út í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. Fjárhæð reglubundinna greiðslna getur breyst á meðan tilvikið varir, svo fremi að meðalfjárhæð þeirra sé í samræmi við þessi ákvæði.

51. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 49. og 50. gr., skulu, í þeim tilvikum sem trygging tekur til, að minnsta kosti tryggðar konum í hópum sem njóta verndar hafi þær lokið því biðtímabili sem talið er nauðsynlegt til að komist verði hjá misnotkun og bæturnar, sem eru tilgreindar í 49. gr., skulu jafnframt tryggðar eiginkonum manna í hópum sem njóta verndar hafi hinir síðarnefndu lokið slíkum biðtímabilum.

52. gr.

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 49. og 50. gr., skulu veittar á meðan tilvikið varir, þó má takmarka reglubundnar greiðslur við 12 vikur nema ef nauðsynlegt er eða heimilt samkvæmt innlendum lögum eða reglum að vera lengur frá vinnu en í því tilviki er óheimilt að takmarka bæturnar við styttra tímabil en þar um ræðir.

IX. hluti – Örorkubætur

53. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti reglnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar örorkubætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

54. gr.

Trygging tekur til vanhæfni til að stunda launað starf að því marki sem tilskilið er enda megi ætla að þessi vanhæfni sé varanleg eða vari lengur en bæturlubundið vegna veikinda.

55. gr.

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega; eða
- b starfandi fólk í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti fimmtungur allra íbúa; eða
- c íbúar sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er í ákvæðum 67. gr.

56. gr.

Greiða skal bæturnar reglubundið og reikna þær út á eftirfarandi hátt:

- a í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. ef verndin tekur til hópa launþega eða starfandi fólks;
- b í samræmi við ákvæði 67. gr. ef verndin tekur til íbúa sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er.

57. gr.

1 Bæturnar, sem eru tilgreindar í 28. gr., skulu, í þeim tilvikum sem trygging tekur til, að minnsta kosti:

- a tryggðar þeim sem nýtur verndar og hefur, áður en tilvikið á sér stað og í samræmi við tilskildar reglur, annaðhvort lokið 15 ára iðgjalda- eða starfstímabili eða 10 ára búsetutímabili; eða

- b ef meginreglan er sú að allt starfandi fólk njóti verndar, tryggðar þeim sem nýtur verndar og hefur lokið þriggja ára iðgjaldatímabili enda hafi tilskilinn árlegur meðalfjöldi iðgjalda verið greiddur fyrir hann á meðan hann var í starfi.
- 2 Ef það skilyrði er sett fyrir greiðslu bótanna, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, að lágmarksiðgjöld hafi verið greidd eða viðkomandi starfað í lágmarkstíma skal greiðsla lækkaðra bóta að minnsta kosti:
- a tryggð þeim sem nýtur verndar og hefur, áður en tilvikið á sér stað og í samræmi við tilskildar reglur, lokið fimm ára iðgjalda- eða starfstímabili; eða
- b ef meginreglan er sú að allt starfandi fólk njóti verndar, tryggð þeim sem nýtur verndar og hefur lokið þriggja ára iðgjaldatímabili enda hafi helmingur tilskilins árlegs meðalfjölda iðgjalda, í samræmi við b-lið 1. mgr. þessarar greinar, verið greiddur fyrir hann á meðan hann var í starfi.
- 3 Ákvæðum 1. mgr. þessarar greinar telst fullnægt ef bætur, sem eru reiknaðar út í samræmi við ákvæði XI. hluta en eru tíu hundraðshlutum lægri en sýnt er í töflu sem fylgir þeim hluta fyrir viðkomandi almennan bótaþega, eru að minnsta kosti tryggðar þeim sem nýtur verndar og hefur, í samræmi við tilskildar reglur, lokið fimm ára iðgjalda-, starfs- eða búsetutímabili.
- 4 Heimilt er að lækka hundraðshlutatöluna, sem er gefin upp í töflunni við XI. hluta, hlutfallslega ef biðtímabil er svarar til þessara lækkuðu bóta er lengra en fimm ára iðgjalda- eða starfstímabil en styttra en 15 ára iðgjalda- eða starfstímabil. Greiða skal lægri bætur í samræmi við 2. mgr. þessarar greinar.

58. gr.

Greiða skal bæturnar, sem eru tilgreindar í 56. og 57. gr., á meðan tilvikið varir eða þar til greiðsla bóta vegna elli hefst.

X. hluti – Bætur til eftirlifenda

59. gr.

Sérhver samningsaðili, sem þessi hluti reglnanna gildir um, skal tryggja þeim sem njóta verndar eftirlifendabætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa hluta.

60. gr.

- 1 Trygging tekur til framfærslumissis ekkju eða barns vegna fráfalls fyrirvinnu heimilisins; heimilt er að setja það skilyrði fyrir bótarétti ekkju að hún teljist, í samræmi við innlend lög og reglur, ófær um að sjá sér farborða.
- 2 Í innlendum lögum eða reglum er heimilt að kveða á um að bætur til einstaklings, sem á að öðru leyti rétt á þeim, falli niður hafi hann tekjur af starfi, sem er tilskilið, eða að iðgjaldsháðar bætur kunni að verða lækkaðar séu tekjur bótaþega yfir tilskildum mörkum og iðgjaldsfrjálsar bætur lækkaðar séu tekjur bótaþega eða fjárráð hans, eða þetta samanlagt, yfir tilskilinni fjárhæð.

61. gr.

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a eiginkonur og börn fyrirvinnu í tilskildum hópum sem í er að minnsta kosti helmingur allra launþega; eða
- b eiginkonur og börn fyrirvinnu í tilskildum hópum starfandi fólks sem í er að minnsta kosti fimmtungur allra íbúa; eða
- c allar búsettar ekkjur og búsett börn sem hafa misst fyrirvinnu heimilisins og eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er í ákvæðum 67. gr.

62. gr.

Greiða skal bæturnar reglubundið og reikna þær út á eftirfarandi hátt:

- a í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. ef verndin tekur til eiginkvenna og barna fyrirvinna í hópum launþega eða starfandi fólks;
- b í samræmi við ákvæði 67. gr. ef verndin tekur til búsettra ekkna og búsettra barna sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er.

63. gr.

1 Bæturnar, sem eru tilgreindar í 62. gr., skulu, í þeim tilvikum sem trygging tekur til, að minnsta kosti:

- a tryggðar þeim sem nýtur verndar hafi fyrirvinna heimilisins, í samræmi við tilskildar reglur, annaðhvort lokið 15 ára iðgjalda- eða starfstímabili eða 10 ára búsetutímabili; eða
- b ef meginreglan er sú að eiginkonur og börn allra starfandi manna njóti verndar, tryggðar þeim sem nýtur verndar hafi fyrirvinna heimilisins lokið þriggja ára iðgjaldatímabili og tilskilinn árlegur meðalfjöldi iðgjalda verið greiddur fyrir hann á meðan hann var í starfi.

2 Ef það skilyrði er sett fyrir greiðslu bótanna, sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar, að lágmarksiðgjöld hafi verið greidd eða viðkomandi starfað í lágmarkstíma skal greiðsla lækkaðra bóta að minnsta kosti:

- a tryggð þeim sem nýtur verndar hafi fyrirvinna heimilisins, í samræmi við tilskildar reglur, lokið fimm ára iðgjalda- eða starfstímabili; eða
- b ef meginreglan er sú að eiginkonur og börn allra starfandi manna njóti verndar, tryggð þeim sem nýtur verndar hafi fyrirvinna heimilisins lokið þriggja ára iðgjaldatímabili og helmingur tilskilins árlegs meðalfjölda iðgjalda, í samræmi við b-lið 1. mgr. þessarar greinar, verið greiddur fyrir hann á meðan hann var í starfi.

3 Ákvæðum 1. mgr. þessarar greinar telst fullnægt ef bætur, sem eru reiknaðar út í samræmi við ákvæði XI. hluta en eru tíu hundraðshlutum lægri en sýnt er í töflu sem fylgir þeim hluta fyrir viðkomandi almennan bótaþega, eru að minnsta kosti tryggðar þeim sem nýtur verndar hafi fyrirvinna heimilisins, í samræmi við tilskildar reglur, lokið fimm ára iðgjalda-, starfs- eða búsetutímabili.

4 Heimilt er að lækka hundraðshlutatöluna, sem er gefin upp í töflunni við XI. hluta, hlutfallslega ef biðtímabil er svarar til þessara lækkuðu bóta er lengra en fimm ára iðgjalda- eða starfstímabil en styttra en 15 ára iðgjalda- eða starfstímabil. Greiða skal lægri bætur í samræmi við 2. mgr. þessarar greinar.

5 Heimilt er að krefjast þess að hjónaband hafi staðið í tilskilinn tíma ef greiða á barnlausri ekkju, sem talin er ófær um að sjá sér farborða, eftirlifendabætur.

64. gr.

Greiða skal bæturnar, sem tilgreindar eru í 62. og 63. gr., á meðan tilvikið varir.

XI. hluti – Skilyrði sem ber að uppfylla vegna reglubundinna greiðslna

65. gr.

1 Að því er varðar reglubundnar greiðslur sem þessi grein á við um skal bótafjárhæð, að viðbættum hvers konar fjölskyldugreiðslum sem ber að greiða á meðan tilvikið varir, nema að minnsta kosti þeim hundraðshluta, sem er gefinn upp í töflunni við þennan hluta fyrir almenna bótaþega, sem þar eru tilgreindir, að því er varðar það tilvik sem um ræðir, af fyrri heildartekjum bótaþegans eða fyrirvinna heimilisins og af fjárhæð hvers konar fjölskyldugreiðslna sem ber að greiða þeim sem nýtur verndar og ber sömu ábyrgð á fjölskyldu sinni og almenni bótaþeginn.

- 2 Fyrri tekjur bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins skulu reiknaðar út í samræmi við tilskildar reglur og skal miða við grunntekjur í hópnunsem þeir tilheyra ef þeim, sem njóta verndar eða fyrirvinnnum heimila þeirra, er skipt í hópa eftir tekjum.
- 3 Heimilt er að mæla fyrir um hámark bótafjárhæðar eða þeirra tekna sem tekið er tillit til við útreikning bóttanna, að því tilskildu að hámarkið sé ákveðið þannig að það samrýmist ákvæðum 1. mgr. þessarar greinar ef fyrri tekjur bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins eru jafnar eða lægri launum faglærðs verkamanns.
- 4 Fyrri tekjur bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins, laun fullorðins faglærðs verkamanns, bætur og fjölskyldugreiðslur skulu reiknaðar á sama tímagrundvelli.
- 5 Bætur annarra bótaþega skulu tengjast bótum hins almenna bótaþega með sanngjörnum hætti.
- 6 Að því er þessa grein varðar telst faglærður verkamaður vera:
  - a málsmiður eða rennismiður við framleiðslu vélbúnaðar, þó ekki rafbúnaðar; eða
  - b dæmigerður faglærður verkamaður í samræmi við ákvæði 7. mgr. þessarar greinar; eða
  - c maður með laun er nema 125 hundraðshlutum af meðallaunum þeirra sem verndar njóta.
- 7 Dæmigerður faglærður verkamaður, að því er varðar b-lið 6. mgr. þessarar greinar, er starfsmaður í einhverri af helstu starfsgreinum atvinnulífsins þar sem ráðinn er til starfa stærstur hluti starfandi karlmanna, sem njóta verndar vegna tilviksins sem um ræðir, eða stærstur hluti fyrirvinna heimila þeirra sem njóta verndar, eftir því sem við á, í þeim geira þar sem stærstur hluti slíkra einstaklinga eða fyrirvinna heimila starfar; í þessu skyni skal styðjast við stöðluðu alþjóðlegu atvinnugreinaflokkunina, sem efnahags- og félagsmálaráð Sameinuðu þjóðanna samþykkti á sjöunda þingi sínu 27. ágúst 1948 og er birt í 1. viðbót við þessar reglur eða þá flokkun eins og henni hefur verið breytt hverju sinni.
- 8 Ef bótafjárhæð er breytileg eftir svæðum er heimilt að skilgreina faglærðan verkamann fyrir hvert svæði í samræmi við 6. og 7. mgr. þessarar greinar.
- 9 Laun faglærðs verkamanns, sem er valinn í samræmi við a- og b-lið 6. mgr. þessarar greinar, skulu ákvörðuð á grundvelli launa fyrir venjulegan fjölda vinnustunda, sem er ákveðinn í kjarasamningum, samkvæmt eða með skírskotun til innlendra laga eða reglna, þar sem það á við, eða samkvæmt venju, að meðtöldum greiðslum til framfærslu ef einhverjar eru; ef þessar fjárhæðir eru misháar eftir svæðum og ef 8. mgr. þessarar greinar er ekki beitt skal styðjast við fjárhæð meðallauna.
- 10 Endurskoða skal núgildandi fjárhæðir reglubundinna greiðslna vegna elli, vinnuslyss (þó ekki ef um er að ræða óvinnufærni), örorku og fráfalls fyrirvinnu heimilis eftir að umtalsverð breyting hefur orðið á launum almennt vegna umtalsverðra breytinga á framfærslukostnaði.

66. gr.

- 1 Að því er varðar reglubundnar greiðslur sem þessi grein á við um skal bótafjárhæð, að viðbættum hvers konar fjölskyldugreiðslum sem ber að greiða á meðan tilvikið varir, nema að minnsta kosti þeim hundraðshluta, sem er gefinn upp í töflunni við þennan hluta fyrir almenna bótaþega, sem þar eru tilgreindir, að því er varðar það tilvik sem um ræðir, af fyrri heildartekjum dæmigerðs fullorðins verkamanns og af fjárhæð hvers konar fjölskyldugreiðslna sem ber að greiða þeim sem nýtur verndar og ber sömu ábyrgð á fjölskyldu sinni og almenni bótaþeginn.
- 2 Tekjur dæmigerðs fullorðins verkamanns, bætur og fjölskyldugreiðslur skulu reiknaðar á sama tímagrundvelli.
- 3 Bætur annarra bótaþega skulu tengjast bótum hins almenna bótaþega með sanngjörnum hætti.
- 4 Að því er þessa grein varðar telst dæmigerður fullorðinn verkamaður vera:
  - a dæmigerður ófaglærður verkamaður við framleiðslu vélbúnaðar, þó ekki rafbúnaðar; eða

- b dæmigerður ófaglærður verkamaður í samræmi við ákvæði 7. mgr. þessarar greinar.
- 5 Dæmigerður ófaglærður verkamaður, að því er varðar b-lið 4. mgr. þessarar greinar, er starfsmaður í einhverri af helstu starfsgreinum atvinnulífsins þar sem ráðinn er til starfa stærstur hluti starfandi karlmanna, sem njóta verndar vegna tilviksins sem um ræðir, eða stærstur hluti fyrirvinna heimila þeirra, sem njóta verndar, eftir því sem við á, í þeim geira þar sem stærstur hluti slíkra einstaklinga eða fyrirvinna heimila starfar; í þessu skyni skal styðjast við stöðluðu alþjóðlegu atvinnugreinaflokkunina, sem efnahags- og félagsmálaráð Sameinuðu þjóðanna samþykkti á sjöunda þingi sínu 27. ágúst 1948 og er birt í 1. viðbót við þessar reglur eða þá flokkun eins og henni hefur verið breytt hverju sinni.
- 6 Ef bótafjárhæð er breytileg eftir svæðum er heimilt að skilgreina dæmigerðan fullorðinn verkamann fyrir hvert svæði í samræmi við 4. og 5. mgr. þessarar greinar.
- 7 Laun dæmigerðs fullorðins verkamanns skulu ákvörðuð á grundvelli launa fyrir venjulegan fjölda vinnustunda, sem er ákveðinn í kjarasamningum eða í eða samkvæmt innlendum lögum eða reglum, þar sem það á við, eða samkvæmt venju, að meðtöldum greiðslum til framfærslu ef einhverjar eru; ef þessar fjárhæðir eru misháar eftir svæðum og 6. mgr. þessarar greinar er ekki beitt skal styðjast við fjárhæð meðallauna.
- 8 Endurskoða skal núgildandi fjárhæðir reglubundinna greiðslna vegna elli, vinnuslyss (þó ekki ef um er að ræða óvinnufærni), örorku og fráfalls fyrirvinnu heimilis eftir að umtalsverð breyting hefur orðið á launum almennt vegna umtalsverðra breytinga á framfærslukostnaði.

67. gr.

Að því er varðar reglubundnar greiðslur sem þessi grein tekur til:

- a skal bótafjárhæð ákvörðuð í samræmi við tilskilinn texta eða texta, sem þar til bært yfirvald fastsetur, í samræmi við tilskildar reglur;
- b er einungis heimilt að lækka greiðsluna um þá fjárhæð sem aðrar tekjur fjölskyldu bótaþega nema umfram þær umtalsverðu fjárhæðir sem tilskildar eru eða umfram þær umtalsverðu fjárhæðir sem þar til bært yfirvald fastsetur í samræmi við tilskildar reglur;
- c skulu bæturnar í heild og hvers konar önnur fjárráð, að frádregnum þeim umtalsverðu fjárhæðum sem um getur í b-lið þessarar greinar, nægja til þess að fjölskylda bótaþega fái haldið heilsu sinni og reisu og ekki vera lægri en samsvarandi bætur sem eru reiknaðar út í samræmi við ákvæði 66. gr.;
- d skal ákvæðum c-liðar þessarar greinar talið fullnægt ef heildarfjárhæð bóta, sem eru greiddar samkvæmt viðeigandi hluta, er að minnsta kosti 30 hundraðshlutum hærri en heildarfjárhæð bóta sem hefði fengist með því að beita ákvæðum 66. gr. og ákvæðum:
- i b-liðar 15. gr., að því er varðar III. hluta;
  - ii b-liðar 27. gr., að því er varðar V. hluta;
  - iii b-liðar 55. gr., að því er varðar IX. hluta;
  - iv b-liðar 61. gr., að því er varðar X. hluta.

Tafla við XI. hluta

Reglubundnar greiðslur til almenns bótaþega

Hlut i	Tilvik	Almennur bótaþegi	Hundrað s- hluti
III	Veikindi	Maður með konu og	45
IV	Atvinnuleysi.....	Maður með konu og	45
V	Elli	Maður með konu á	40
VI	Vinnuslys:		
	Óvinnufærni	Maður með konu og	50
	Algerlega ófær um	Maður með konu og	50
	Eftirlifendur.....	Ekkja með tvö börn	40
VIII	Meðganga og fæðing.	Kona.....	45
IX	Örorka	Maður með konu og	40
X	Eftirlifendur.....	Ekkja með tvö börn	40

XII. hluti – Almenn ákvæði

68. gr.

Heimilt er að fella niður bætur, að því marki sem kann að vera tilskilið, til þess sem nýtur verndar og hefði ella átt rétt á þeim samkvæmt einhverjum af hlutum II – X í þessum reglum:

- a á meðan viðkomandi er ekki á landsvæði viðkomandi samningsaðila;
- b á meðan viðkomandi er á framfæri hins opinbera eða slík framfærsla er greidd af almannatryggingastofnun eða -þjónustu, að því tilskildu að hluti bótaþega sé ætlaður þeim sem eru á framfæri bótaþega;
- c á meðan viðkomandi fær greiddar aðrar almannatryggingabætur, þó ekki fjölskyldubætur, og í þann tíma sem þriðji aðili greiðir honum skaðabætur vegna tilviksins, að því tilskildu að sá hluti bótaþega, sem er felldur niður, sé ekki hærrí en hinar bæturnar eða skaðabætur frá þriðja aðila;
- d hafi viðkomandi lagt fram kröfu með sviksamlegum hætti;
- e sé tilvikið tilkomið vegna glæpsamlegs athæfis viðkomandi;
- f sé tilvikið tilkomið vegna vísvitandi misferlis viðkomandi;
- g þegar við á, hafi viðkomandi vanrækt að notfæra sér lækni- eða endurhæfingarþjónustu, sem stendur honum til boða, eða ekki farið eftir tilskildum reglum um sannprófun þess að tilvik hafi komið upp eða sé varanlegt eða um framferði bótaþega;
- h að því er varðar atvinnuleysisbætur, hafi viðkomandi vanrækt að notfæra sér þjónustu vinnumiðlana sem honum stendur til boða;
- i að því er varðar atvinnuleysisbætur, hafi viðkomandi misst starfið vegna vinnustöðvunar í kjölfar kjaradeilu eða sjálfur hætt störfum án gildrar ástæðu; og
- j að því er varðar eftirlifendabætur, svo lengi sem ekkja er í sambúð.

69. gr.

- 1 Kröfuhafa ber málskotsréttur ef honum er synjað um bætur og réttur til að leggja fram kæru ef hann vefengir fjárhæð þeirra eða umfang.
- 2 Ef umsjón með heilbrigðisþjónustu er, við beitingu þessara reglna, falin stjórnardeild sem er ábyrg gagnvart löggjafanum, getur í stað málskotsréttar, sem kveðið er á um í 1. mgr. þessarar greinar, komið réttur til að fela viðeigandi yfirvaldi rannsókn kæru vegna synjunar um heilbrigðisþjónustu eða gæða þeirrar þjónustu sem er veitt.
- 3 Ástæðulaust er að gera ráð fyrir málskotsrétti ef sérstakur dómstóll, sem komið er á fót til að fjalla um almannatryggingamál og skipaður er fulltrúum þeirra sem njóta verndar, úrskurðar í kærumálum.

70. gr.

- 1 Greiða skal kostnað vegna bóta, sem eru veittar samkvæmt þessum reglum, og umsýslukostnað vegna slíkra bóta sameiginlega með tryggingaiðgjöldum eða sköttum, eða hvoru tveggja, þannig að það verði ekki íþyngjandi fyrir fólk með rýran fjárhag og skal við það tekið mið af fjárhagsstöðu viðkomandi samningsaðila og þeirra hópa sem njóta verndar.
- 2 Starfsmenn, sem njóta verndar, skulu ekki greiða hærri trygginga-iðgjöld samanlagt en sem nemur helmingi alls fjármagns sem er ætlað þeim til verndar, eiginkonum þeirra og börnum. Til þess að ganga úr skugga um að þessu skilyrði sé fullnægt er heimilt að leggja saman allar bætur sem viðkomandi samningsaðili leggur til samkvæmt þessum reglum, að frádregnum fjölskyldubótum og vinnuslysabótum ef sérstök deild leggur vinnuslysabætur til.
- 3 Viðkomandi samningsaðili skal ábyrgjast almennt að veittar séu réttar bætur samkvæmt þessum reglum og gera allar nauðsynlegar ráðstafanir í þessu skyni; hann skal sjá til þess, eftir því sem við á, að nauðsynlegar tryggingafræðilegar rannsóknir og útreikningar varðandi fjárhagslegt jafnvægi fari reglubundið fram og í öllu falli áður en breytt er bótum eða fjárhæðum tryggingariðgjalda eða skatta, sem eru ætluð til að greiða fyrir þau tilvik sem um ræðir.

71. gr.

- 1 Ef framkvæmd er ekki falin stjórnardeild, sem ber ábyrgð gagnvart löggjafa, skulu fulltrúar þeirra sem njóta verndar taka þátt í umsýslunni, eða tengjast henni sem ráðgjafar, samkvæmt tilskildum skilmálum; innlend lög eða reglur gætu á sama hátt kveðið á um þátttöku fulltrúa vinnuveitenda og yfirvalda.
- 2 Viðkomandi samningsaðili skal ábyrgjast almennt að stjórnslá viðkomandi stofnana og þjónustuaðila sé með tilhlýðilegum hætti þegar þau beita þessum reglum.

XIII. hluti - Ýmis ákvæði

72. gr.

Þessar reglur gilda ekki um:

- a tilvik sem áttu sér stað áður en viðeigandi hluti reglnanna öðlaðist gildi að því er varðar viðkomandi samningsaðila;
- b bætur vegna tilvika sem áttu sér stað eftir að viðeigandi hluti reglnanna öðlaðist gildi að því er varðar viðkomandi samningsaðila, að svo miklu leyti sem réttur til slíkra bóta er leiddur af tímabilum fyrir þá dagsetningu.

73. gr.

Samningsaðilarnir skulu leitast við að ljúka sérstökum gerningum um málefni er varða félagslegt öryggi fyrir útlendinga og fólk á faraldsfæti, einkum með tilliti til þess að þau njóti sömu kjara og innlendir ríkisborgarar og til viðhalds áunninna réttinda og réttinda sem þeir eru að afla sér.

74. gr.

- 1 Sérhver samningsaðili skal á hverju ári leggja skýrslu um beitingu þessara reglna fyrir framkvæmdastjórnann. Í skýrslunni skulu koma fram:

- a tæmandi upplýsingar um þau lög og reglur, sem eru sett til að framfylgja þeim ákvæðum þessara reglna sem fullgildingin tekur til; og
  - b sönnun þess að uppfyllt hafi verið þau tölfraðilegu skilyrði sem eru tilgreind í:
    - i 9. gr. (a-, b- eða c-liður), 15. gr. (a- eða b-liður), 21. gr. (a-liður), 27. gr. (a- eða b-liður), 33. gr., 41. gr. (a- eða b-liður), 48. gr. (a- eða b-liður), 55. gr. (a- eða b-liður), 61. gr. (a- eða b-liður), að því er varðar þann fjölda einstaklinga sem nýtur verndar;
    - ii 44., 65., 66. eða 67. gr., að því er varðar bótafjárhæð;
    - iii 2. mgr. 24. gr., að því er varðar tímabil atvinnuleysisbóta; og
    - iv 2. mgr. 70. gr., að því er varðar hlutfall tryggingaiðgjalda þeirra, sem njóta verndar, af fjármagninu. Slíkar sannanir skal, eftir því sem unnt er, leggja fram í þeirri röð og með þeim hætti sem nefndin leggur til.
- 2 Sérhver samningsaðili skal láta framkvæmdastjóranum í té, fari hann fram á það, viðbótarupplýsingar um með hvaða hætti hann hefur framfylgt þeim ákvæðum þessara reglna sem fullgilding hans tekur til.
- 3 Ráðherranefndin getur heimilað framkvæmdastjóranum að afhenda ráðgjafabæinginu afrit af skýrslunni og viðbótarupplýsingar, sem lagðar hafa verið fram í samræmi við 1. og 2. mgr. þessarar greinar, eftir því sem við á.
- 4 Framkvæmdastjórinn skal senda aðalforstjóra Alþjóðavinnuálastofnunarinnar skýrsluna og viðbótarupplýsingar, sem lagðar hafa verið fram í samræmi við 1. og 2. mgr. þessarar greinar, eftir því sem við á, og skal fara fram á það við hinn síðarnefnda að hann hafi samráð við viðeigandi aðila hjá Alþjóðavinnuálastofnuninni um skýrsluna og viðbótarupplýsingar og skal hann senda framkvæmdastjóra niðurstöður þessa aðila.
- 5 Nefndin skal fjalla um skýrsluna, viðbótarupplýsingar og niðurstöður þess aðila hjá Alþjóðavinnuálastofnuninni, sem um getur í 4. mgr. þessarar greinar, og leggja skýrslu um niðurstöður sínar fyrir ráðherranefndina.

75. gr.

- 1 Að höfðu samráði við ráðgjafabæingid skal ráðherranefndin, telji hún það við hæfi og með tveimur þriðju hlutum atkvæða í samræmi við d-lið 20. gr. stofnsáttmála Evrópuráðsins, ákveða hvort sérhver samningsaðili hafi efnt þær skuldbindingar þessara reglna sem hann hefur gengist undir.
- 2 Telji ráðherranefndin að samningsaðili hafi ekki efnt skuldbindingar sínar samkvæmt þessum reglum skal hún fara þess á leit við samningsaðilann að hann geri þær ráðstafanir sem hún telur nauðsynlegar til að tryggja að þær séu efndar.

76. gr.

Sérhver samningsaðili skal á tveggja ára fresti gefa framkvæmdastjóra skýrslu um stöðu innlendra laga og venja með tilliti til þeirra af hlutum II – X í reglunum sem samningsaðilinn hefur ekki tilgreint í fullgildingunni sinni á reglunum samkvæmt 3. gr. eða síðari tilkynningu samkvæmt 4. gr.

XIV. hluti – Lokaákvæði

77. gr.

- 1 Reglur þessar skulu lagðar fram til undirritunar fyrir aðildarríki Evrópuráðsins með fyrirvara um fullgildingunni. Skjöl til fullgildingar skulu afhent framkvæmdastjóranum til vörslu, að því tilskildu að ráðherranefndin hafi, í viðeigandi tilvikum, áður kveðið upp jákvæðan úrskurð eins og kveðið er á um í 4. mgr. 78. gr.
- 2 Reglur þessar öðlast gildi einu ári eftir að þriðja skjalið til fullgildingar er afhent til vörslu.

- 3 Reglurnar öðlast gildi gagnvart undirritunarríki, sem síðar fullgildir hann, einu ári eftir að skjöl þess til fullgildingar eru afhent til vörslu.

78. gr.

- 1 Hvert undirritunarríki, sem vill nýta sér ákvæði 2. mgr. 2. gr., skal, áður en það fullgildir, leggja skýrslu fyrir framkvæmdastjórnann þar sem kemur fram að hve miklu leyti kerfi fyrir félagslegt öryggi er í samræmi við ákvæði reglna þessara.

Í skýrslunni skulu koma fram:

- a viðeigandi lög og reglur; og
- b sönnun þess að uppfyllt hafi verið þau tölfræðilegu skilyrði sem eru tilgreind í:
- i 9. gr. (a-, b- eða c-lið), 15. gr. (a- eða b-lið), 21. gr. (a-lið), 27. gr. (a- eða b-lið), 33. gr., 41. gr. (a- eða b-lið), 48. gr. (a- eða b-lið), 55. gr. (a- eða b-lið), 61. gr. (a- eða b-lið), að því er varðar þann fjölda einstaklinga sem nýtur verndar;
  - ii 44., 65., 66. eða 67. gr., að því er varðar bótafjárhæð;
  - iii 2. mgr. 24. gr., að því er varðar tímabil atvinnuleysisbóta; og
  - iv 2. mgr. 70. gr., að því er varðar hlutfall tryggingaiðgjalda þeirra launþega, sem njóta verndar, af fjármagninu; og
- c öll atriði, sem undirritunarríkin vilja að tekin verði til greina, í samræmi við 2. og 3. mgr. 2. gr.

Slíkar sannanir skal, eftir því sem unnt er, leggja fram í þeirri röð og með þeim hætti sem nefndin leggur til.

- 2 Undirritunarríkið skal láta framkvæmdastjórnunum í té, fari hann fram á það, viðbótarupplýsingar um með hvaða hætti kerfi fyrir félagslegt öryggi er í samræmi við ákvæði reglna þessara.
- 3 Nefndin, sem skal taka mið af ákvæðum 3. mgr. 2. gr., skal kanna skýrsluna og viðbótarupplýsingarnar. Nefndin skal senda ráðherranefndinni skýrslu um niðurstöður sínar.
- 4 Ráðherranefndin skal ákveða, með tveimur þriðju hlutum atkvæða í samræmi við d-lið 20. gr. stofnsáttmála Evrópuráðsins, hvort kerfi fyrir félagslegt öryggi hjá viðkomandi undirritunarríki er í samræmi við kröfur þessara reglna.
- 5 Ef ráðherranefndin ákveður að umrætt kerfi fyrir félagslegt öryggi sé ekki í samræmi við ákvæði þessara reglna skal hún upplýsa viðkomandi undirritunarríki um það og getur gert tillögur um hvernig slíku samræmi verði komið á.

79. gr.

- 1 Er reglur þessar hafa öðlast gildi getur ráðherranefnd Evrópuráðsinsboðið ríkjum utan Evrópuráðsins að gerast aðilar að þeim. Aðild slíkra ríkja skal háð sömu skilyrðum og málsmeðferð og mælt er fyrir um í reglunum að því er viðvíkur fullgildingu.
- 2 Ríki gerist aðili að reglum þessum með því að afhenda framkvæmdastjórnunum aðildarskjal til vörslu. Reglurnar öðlast gildi gagnvart hverju ríki, sem gerist aðili, einu ári eftir að aðildarskjal þess er afhent.
- 3 Skyldur og réttindi ríkis, sem gerist aðili, skulu vera þau sömu og kveðið er á um í reglum þessum fyrir undirritunarríki sem fullgilt hafa reglurnar.

80. gr.

- 1 Reglur þessar skulu taka til heimalandsvæðis hvers samningsaðila. Hann getur við undirritun, eða þegar skjal hans til fullgildingar eða aðildar er afhent til vörslu, tilgreint í yfirlýsingu til framkvæmdastjórnans hvaða landsvæði skuli teljast heimalandsvæði hans í þessu tilliti.
- 2 Hvert samningsríki, sem fullgildir reglurnar, eða hvert ríki sem gerist aðili, getur, þegar skjal þess til fullgildingar eða aðildar er afhent til vörslu, eða hvenær sem er síðar, tilkynnt framkvæmdastjórnunum að reglur þessar taki, í heild eða að hluta, með fyrirvara um þær breytingar sem tilgreindar eru í tilkynningunni, til sérhvers hluta heimalandsvæðis þess, sem ekki er tilgreindur í 1. mgr. þessarar greinar, eða til sérhvers annars landsvæðis sem það fer með utanríkismál fyrir. Breytingar, sem tilgreindar eru í slíkri tilkynningu, er hægt að afturkalla eða breyta með tilkynningu síðar.
- 3 Hvert samningsríki getur, um leið og það má segja upp reglunum í samræmi við 81. gr., tilkynnt framkvæmdastjórnunum að reglurnar skuli ekki lengur taka til neins hluta heimalandsvæðis þess eða til neins annars landsvæðis sem reglurnar hafa verið látnar taka til í samræmi við 2. mgr. þessarar greinar.

81. gr.

Hvert samningsríki getur aðeins sagt upp reglunum eða einum eða fleiri af köflum II til X, að liðnum fimm árum frá gildistöku reglnannagagnvart því samningsríki eða í lok hvers fimm ára tímabils eftir það og í hverju tilviki eftir að hafa tilkynnt framkvæmdastjórnunum það með eins árs fyrirvara. Uppsögnin skal ekki hafa áhrif á gildi reglnanna að því er aðra samningsaðila varðar, enda séu þessir samningsaðilar aldrei færri en þrír.

82. gr.

Framkvæmdastjóri Evrópuráðsins skal tilkynna aðildarríkjum Evrópuráðsins, ríkisstjórn hvers ríkis, sem gerist aðili, og aðalframkvæmdastjóra Alþjóðavinnuálastofnunarinnar um:

- i gildistöku þessara reglna og nöfn þeirra aðila sem fullgilda hann,
- ii afhendingu hvers skjals til aðildar í samræmi við 79. gr. og þeirra tilkynninga sem hafa borist með því,
- iii hverja tilkynningu sem borist hefur í samræmi við 4. og 80. gr., eða
- iv hverja auglýsingu sem borist hefur í samræmi við 81. gr.

83. gr.

Viðaukinn við reglur þessar skal vera óaðskiljanlegur hluti þeirra.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað reglur þessar.

Gjört í Strassborg 16. apríl 1964 í einu eintaki á ensku og frönsku sem verður afhent til vörslu í skjalasafni Evrópuráðsins og eru báðir textarnir jafngildir. Framkvæmdastjóri Evrópuráðsins skal láta hverju undirritunarríki og ríkjum, sem gerist aðilar að bókun þessari, og aðalframkvæmdastjóra Alþjóðavinnuálastofnunarinnar í té staðfest endurrit.

VIÐAUKI

68. gr. i

Litið er svo á að túlka beri 68. gr. i í þessum reglum í samræmi við innlenda löggjöf hvers samningsaðila.

1. VIÐBÓT

Stöðluð alþjóðleg atvinnugreinaflokkun

Skrá yfir deildir og helstu flokka

Deild 0 – Landbúnaður, skógrækt, dýra- og fiskveiðar:

01. Landbúnaður og kvikfjárrækt
02. Skógrækt og skógarhögg
03. Dýraveiðar, gildruveiðar og endurnýjun villibráðar
04. Fiskveiðar

Deild 1 – Námuvinnsla og vinnsla hráefna úr jörðu:

11. Kolanám
12. Málmnám
13. Hráolía og jarðgas
14. Grjótnám, leir- og sandnámur
19. Steinefnanám og -vinnsla, önnur en málma, ót.a.

Deild 2-3 – Framleiðsla:

20. Matvæleiðnaður, annar en drykkjarvöruíðnaður
21. Drykkjavöruíðnaður
22. Tóbakframleiðsla
23. Textílvöruframleiðsla
24. Framleiðsla á skófatnaði, öðrum fatnaði og tilbúnum textílvörum
25. Framleiðsla á við og korki, önnur en húsgagnaframleiðsla
26. Framleiðsla húsgagna og festinga
27. Framleiðsla pappírs og pappírsvöru
28. Prentun, útgáfa og skyldur iðnaður
29. Framleiðsla á leðri og leðurvörum, öðrum en skófatnaði
30. Framleiðsla á gúmmívörum
31. Framleiðsla á kemískum efnum og efnavörum
32. Framleiðsla á vörum úr jarðolíu og kolum
33. Framleiðsla á málmlausum steinefnum, öðrum en vörum úr jarðolíu og kolum
34. Hrámalmaiðnaður
35. Framleiðsla málmvara, annarra en vélbúnaðar og samgöngutækja

- 36. Framleiðsla vélbúnaðar, annars en rafvéla
- 37. Framleiðsla rafvéla, raftækjabúnaðar, rafmagnsáhalda og rafmagnsaðfanga
- 38. Framleiðsla samgöngutækja
- 39. Ýmiss konar framleiðsluiðnaður

Deild 4 – Byggingastarfsemi og mannvirkjagerð:

- 40. Byggingastarfsemi og mannvirkjagerð

Deild 5 – Rafmagns-, gas-, vatnsveitur og fráveitur, sorphirða:

- 51. Rafmagn, gas og gufa
- 52. Vatns- og fráveitur, sorphirða

Deild 6 – Verslun og viðskipti:

- 61. Heildverslun og smásala
- 62. Bankar og aðrar fjármálastofnanir
- 63. Vátryggingastarfsemi
- 64. Fasteignaviðskipti

Deild 7 – Flutningastarfsemi, birgðahald og samgöngur:

- 71. Flutningastarfsemi
- 72. Birgðahald og lagerar
- 73. Samgöngur

Deild 8 – Þjónusta:

- 81. Þjónusta hins opinbera
- 82. Samfélagsþjónusta og viðskiptaþjónusta
- 83. Tómsundastarfsemi
- 84. Þjónusta á vegum einstaklinga

Deild 9 – Starfsemi sem er ekki nægilega vel lýst:

- 90. Starfsemi sem er ekki nægilega vel lýst.

2. VIÐBÓT

Viðbótarþjónusta eða -bætur

II. hluti – Heilbrigðisþjónusta

- 1 Þjónusta utan sjúkradeilda, þar með taldar sjúkravítjanir, sem heimilislæknar og sérfræðingar veita í ótakmarkaðan tíma, að því tilskildu að krefja megí bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um allt að fjórðungi kostnaðar.
- 2 Nauðsynlegustu lyfjavörur, í ótakmarkaðan tíma, að því tilskildu að krefja megí bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um allt að fjórðungi kostnaðar vegna þeirrar þjónustu sem er þegin.
- 3 Sjúkrahúsþjónusta, þar með talin nauðsynleg framfærsla, þjónusta heimilislækna eða sérfræðinga, eftir því sem þörf krefur, og nauðsynleg stoðþjónusta vegna tilskilinna langvinnra sjúkdóma, þar með taldir berklar, sem ekki má takmarka við minna en 52 vikur í hverju tilviki.
- 4 Verndun og viðhald tanna, að því tilskildu að krefja megí bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um allt að þriðjungi kostnaðar vegna þeirrar þjónustu sem er þegin.
- 5 Ef kostnaðarhlutdeild felur í sér greiðslu fastrar fjárhæðar fyrir hverja meðferð eða lyfseðil skulu heildargreiðslur þeirra sem njóta verndar vegna þjónustu, sem um getur í 1., 2. eða 4. lið, ekki vera hærri en tilgreindur hundraðshluti kostnaðar við þá þjónustu á tilskildu tímabili.

III. hluti – Sjúkrabætur

- 6 Sjúkrabætur sem miðast við þá fjárhæð sem er tilgreind í 16. gr. þessara reglna og má ekki takmarka við minna en 52 vikur í hverju tilviki.

IV. hluti – Atvinnuleysisbætur

- 7 Atvinnuleysisbætur sem miðast við þá fjárhæð sem er tilgreind í 22. gr. þessara reglna og má ekki takmarka við minna en 21 viku á 12 mánaða tímabili.

V. hluti – Bætur vegna elli

- 8 Bætur vegna elli en fjárhæð þeirra skal nema að minnsta kosti helmingi þeirra bóta sem eru tilgreindar í 28. gr.:
  - a samkvæmt 2. mgr. 29. gr. eða eftir 10 ára búsetutíma ef skilyrði um búsetutíma er sett fyrir greiðslu bótanna sem eru tilgreindar í 28. gr. og nýti viðkomandi samningsaðili sér ekki 3. mgr. 29. gr.; og
  - b samkvæmt 5. mgr. 29. gr. með fyrirvara um tilskilin skilyrði, að því er varðar fyrri störf þess sem nýtur verndar.

VII. hluti – Fjölskyldubætur

- 9 Reglubundnar greiðslur fjölskyldubóta þar til barnið, sem um er að ræða og er enn við nám, nær tilskildum aldri sem er ekki undir 16 árum.

VIII. hluti – Bætur vegna meðgöngu og fæðingar

- 10 Veiting bóta vegna meðgöngu og fæðingar án biðtímabils.

IX. hluti – Örorkubætur

11 Örorkubætur en fjárhæð þeirra skal nema að minnsta kosti helmingi þeirra bóta sem eru tilgreindar í 56. gr.:

- a samkvæmt 2. mgr. 57. gr. eða eftir fimm ára búsetutíma ef skilyrði um búsetutíma er sett fyrir greiðslu bóta sem eru tilgreindar í 56. gr. og nýti viðkomandi samningsaðili sér ekki 3. mgr. 57. gr.; og
- b fyrir þann sem nýtur verndar og hefur ekki, einungis vegna elli þegar viðkomandi ákvæði um beitingu þessa hluta öðlast gildi, fullnægt tilskildum skilyrðum í samræmi við 2. mgr. 57. gr., með fyrirvara um tilskilin skilyrði er varða fyrri störf þess sem nýtur verndar.

X. hluti – Eftirlifendabætur

12 Eftirlifendabætur en fjárhæð þeirra skal nema að minnsta kosti helmingi þeirra bóta sem eru tilgreindar í 62. gr.:

- a samkvæmt 2. mgr. 63. gr. eða eftir fimm ára búsetutíma ef skilyrði um búsetutíma er sett fyrir greiðslu bótanna sem eru tilgreindar í 62. gr., og nýti viðkomandi samningsaðili sér ekki 3. mgr. 63. gr.; og
- b fyrir þann sem nýtur verndar ef fyrirvinna heimilisins hefur ekki, einungis vegna elli þegar viðkomandi ákvæði um beitingu þessa hluta öðlast gildi, fullnægt tilskildum skilyrðum í samræmi við 2. mgr. 63. gr., með fyrirvara um tilskilin skilyrði er varða fyrri störf þess sem nýtur verndar.

II., III. eða X. hluti

13 Bætur vegna útfarar sem nema:

- i tvítugföldum fyrri dagvinnulaunum þess sem nýtur verndar séu þau notuð eða hafi þau verið notuð til útreiknings á eftirlifendabótum eða sjúkrabótum, eftir því sem við á, þó þarf heildarfjárhæð bótanna ekki að vera hærri en tvítugföld dagvinnulaun faglærðs verkamanns, sem er ákvarðaður í samræmi við ákvæði 65. gr.; eða
- ii tvítugföldum dagvinnulaunum dæmigerðs fullorðins verkamanns, sem er ákvarðaður í samræmi við ákvæði 66. gr.

**Bókun
við Evrópureglur
um félagslegt öryggi**

Strassborg, 16. IV. 1964

Inngangsorð

Aðildarríki Evrópuráðsins, sem hafa undirritað samning þennan,

hafa einsett sér að auka félagslegt öryggi umfram það sem kveðið er á um í ákvæðum Evrópureglna um félagslegt öryggi sem undirritaðar voru í Strassborg 16. apríl 1964 (hér á eftir nefndar „reglurnar“),

æskja þess að öll aðildarríki ráðsins leitist við að auka félagslegt öryggi með tilhlýðilegu tilliti til fjárhagslegra sjónarmiða í löndum sínum,

og hafa orðið ásaðtt um eftirfarandi ákvæði sem voru samin í samvinnu við Alþjóðavinnumálastofnunina,

I. þáttur

Eftirfarandi ákvæði komi í stað samsvarandi liða, málsgreina og greina í reglunum að því er varðar þau aðildarríki Evrópuráðsins sem hafa fullgilt reglurnar og bókunina og að því er varðar þau ríki sem hafa fengið aðild að báðum þessum gerningum:

h-liður 1. mgr. 1. gr. verði svohljóðandi:

„barn“:

- i barn undir 16 ára aldri; eða
- ii barn á skólaskyldualdri eða yngra en 15 ára, eftir því sem tilskilið er, en yngra en 18 ára ef barnið heldur áfram námi sínu, hefur stöðu sem lærlingur eða er fatlað;

b-liður 1. mgr. 2. gr. verði svohljóðandi:

- b í það minnsta að ákvæðum átta af hlutum II – X, enda hafi viðkomandi aðildarríki gengist undir skuldbindingar reglnanna samkvæmt 3. gr. að því er þessa hluta varðar, þó þannig að II. hluti teljist sem tveir hlutar og V. hluti þrjú hlutar;

2. mgr. 2. gr. verði svohljóðandi:

2 Skilmálum b-liðar hér á undan telst fullnægt ef:

- a farið hefur verið að í það minnsta að sex af hlutum II – X, enda hafi viðkomandi aðildarríki gengist undir skuldbindingar reglnanna samkvæmt 3. gr. að því er þessa hluta varðar, að meðtöldum minnst einum af IV., V., VI., IX. og X hluta; og
- b lögð er fram, þessu til viðbótar, sönnun þess að gildandi löggjöf um félagslegt öryggi jafngildi einni þeirra samsetninga sem kveðið er á um í fyrrnefndum lið, að teknu tilliti til:
  - i þess að á tilskildum sviðum, sem fjallað er um í a-lið þessarar málsgreinar, er gengið lengra en reglurnar segja til um með tilliti til umfangs verndar eða þess um hve háar bætur er að ræða eða til beggja þessara atriða;
  - ii þess að á tilskildum sviðum, sem fjallað er um í a-lið þessarar málsgreinar, er gengið lengra en reglurnar segja til um með því að veita viðbótarþjónustu eða -bætur sem eru tilgreindar í 2. viðbót við reglurnar eins og þeim er breytt með bókuninni; og
  - iii þeirra sviða þar sem gengið er skemmra en kveðið er á um í reglunum.

9. gr. verði svohljóðandi:

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum, sem í eru að minnsta kosti 80 hundraðshlutar allra launþega, og eiginkonur þeirra og börn; eða

- b starfandi fólk í tilskildum hópum, sem í eru að minnsta kosti 30 hundraðshlutar allra íbúa, og eiginkonur þeirra og börn; eða
- c tilskildir hópar íbúa sem í eru að minnsta kosti 65 hundraðshlutar allra íbúa.

1. og 2. mgr. 10. gr. verði svohljóðandi:

1 Í bótunum skal að minnsta kosti felast:

- a vegna sjúkleika:
  - i þjónusta heimilislæknis, þar með taldar sjúkravítjanir og þjónusta sérfræðings eins og tilskilið er;
  - ii sjúkrahúsþjónusta, þar meðtalin framfærsla, nauðsynleg þjónusta heimilislækna eða sérfræðinga, hjúkrun og öll stoðþjónusta;
  - iii allar nauðsynlegar lyfjavörur, sem eru ekki bundnar sérleyfi, og sérlyf sem teljast nauðsynleg; og
  - iv verndun og viðhald tanna fyrir börn sem njóta verndar; og
- b vegna meðgöngu og sængurlegu og afleiðinga þeirra:
  - i mæðraskoðun, sængurlega og eftirmeðferð, annaðhvort hjá læknum eða ljósmæðrum;
  - ii sjúkrahúslega ef þörf krefur; og
  - iii lyfjavörur.

2 Bótaþegi eða fyrirvinna heimilisins kann að verða krafinn greiðslu á hluta kostnaðar við heilbrigðisþjónustu sem bótaþegi fær:

- a vegna sjúkleika, að því tilskildu að reglur um slíka kostnaðarhlutdeild séu ekki íþyngjandi og að hlutdeild bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins í kostnaðinum sé ekki meiri en:
  - i fjórðungur af kostnaði við þjónustu heimilislæknis og sérfræðinga utan sjúkradeilda;
  - ii fjórðungur af kostnaði við sjúkrahúsþjónustu;
  - iii fjórðungur af lyfjavörum að meðaltali;
  - iv þriðjungur af kostnaði við verndun og viðhald tanna;
- b vegna meðgöngu og fæðingar, sængurlegu og afleiðinga þeirra, fyrir lyfjavörur eingöngu, þar sem sjúklingur eða fyrirvinna heimilisins greiðir hluta kostnaðar, þó ekki umfram fjórðung að meðaltali; reglur um slíka kostnaðarhlutdeild skulu ekki vera íþyngjandi;
- c ef kostnaðarhlutdeild felur í sér greiðslu fastrar fjárhæðar fyrir hverja meðferð, eða meðan á henni stendur, eða lyfseðil skulu heildargreiðslur allra sem njóta verndar vegna þjónustu, sem um getur í a- eða b-lið, ekki vera hærri en tilgreindur hundraðshluti heildarkostnaðar við þá þjónustu á tilskildu tímabili.

12. gr. verði svohljóðandi:

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 10. gr., skulu veittar á meðan tilvikið, sem trygging tekur til, varir, þó er heimilt að takmarka sjúkrahúsþjónustu við 52 vikur í hverju tilviki eða 78 vikur á þremur árum samfellt.

a- og b-liðir 15. gr. verði svohljóðandi:

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum, sem í eru að minnsta kosti 80 hundraðshlutar allra launþega, og eiginkonur þeirra og börn; eða
- b starfandi fólk í tilskildum hópum, sem í eru að minnsta kosti 30 hundraðshlutar allra íbúa, og eiginkonur þeirra og börn; eða

18. gr. verði svohljóðandi:

Bæturnar, sem eru tilgreindar í 16. gr., skulu veittar á meðan tilvikið varir, þó þarf ekki að greiða þær fyrstu þrjá dagana sem tekjur falla niður og þær má takmarka við 52 vikur í hverju tilviki eða 78 vikur á þremur árum samfellt.

a-liður 21. gr. verði svohljóðandi:

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum sem í eru að minnsta kosti 55 hundraðshlutar allra launþega; eða

24. gr. verði svohljóðandi:

- 1 Ef verndin tekur til hópa launþega má takmarka bæturnar, sem eru tilgreindar í 22. gr., við 21 viku á hverjum 12 mánuðum eða 21 viku í hvert sinn sem tekjur falla niður.
- 2 Ef verndin tekur til íbúa, sem eru ekki tekjuhærrí á meðan tilvikið varir en tilskilið er, skal greiða bæturnar, sem eru tilgreindar í 22. gr., á meðan tilvikið varir. Í ljósi þessa er heimilt að takmarka tilskilið tímabil þar sem bætur eru greiddar án tillits til fjárhags, í samræmi við 1. mgr. þessarar greinar.
- 3 Ef kveðið er á um það í innlendum lögum eða reglum að bótatímabil skuli miðast við iðgjaldatímabil og/eða áðurgreiddar bætur á tilskildu tímabili skal ákvæðum 1. mgr. talið fullnægt ef meðalbótatími er að minnsta kosti 21 vika á 12 mánaða tímabili.
- 4 Ekki þarf að greiða bætur:
  - a fyrstu þrjá dagana í hvert sinn sem tekjur falla niður og eru þá meðtaldir atvinnuleysis dagar fyrir og eftir tímabundna atvinnu sem skal ekki vara lengur en tilskilið tímabil til að teljast hluti af sama tilviki tekjumissis; eða
  - b fyrstu sex dagana á 12 mánaða tímabili.
- 5 Heimilt er að laga bótatíma og biðtíma að ráðningarkjörum fólks í árstíðabundnum störfum.
- 6 Gera skal ráðstafanir til að halda mikilli og stöðugri atvinnu í landinu og hafa til reiðu viðeigandi aðstöðu til að aðstoða atvinnulausa við að finna sér nýtt starf við hæfi, þar með talið vinnumiðlanir, starfsþjálfunarnámskeið, aðstoð við búferlaflutninga til annarra svæða, ef nauðsyn krefur, til að finna starf við hæfi, og aðra þjónustu þessu tengda.

2. og 3. mgr. 26. gr. verði svohljóðandi:

- 2 Þó má tilskilja hærrí aldur, svo fremi að íbúar, sem hafa náð þeim aldri, séu ekki færri en sem nemur tíunda hluta íbúa sem eru undir þeim aldri en eldri en 15 ára. Í ljósi þessa má sá aldur, sem er tilskilinn, ekki vera hærrí en 65 ár ef tilskildir hópar launþega njóta einir verndar.
- 3 Í innlendum lögum eða reglum er heimilt að kveða á um að bætur til einstaklings, sem á að öðru leyti rétt á þeim, falli niður hafi hann tekjur af starfi, sem er tilskilið, eða að iðgjaldsháðar bætur kunni að verða lækkaðar séu tekjur bótaþega yfir tilskilinni fjárhæð.

a- og b-liður 27. gr. verði svohljóðandi:

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum sem í eru að minnsta kosti 80 hundraðshlutar allra launþega; eða

b starfandi fólk í tilskildum hópum sem í eru að minnsta kosti 30 hundraðshlutar allra íbúa; eða

b-liður 28. gr. verði svohljóðandi:

b í samræmi við ákvæði 67. gr. ef verndin tekur til íbúa sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er. Í ljósi þessa skal tryggja tilskildum hópum, sem eru ákvarðaðir í samræmi við a- og b-lið 27. gr., tilskildar bætur án tillits til fjárhags, með fyrirvara um að ekki verði sett strangari skilyrði fyrir því en tilgreint er í 1. mgr. 29. gr.

d-liður 32. gr. verði svohljóðandi:

d framfærslumissis ekkju eða barns vegna fráfalls fyrirvinnu heimilisins.

33. gr. verði svohljóðandi:

Þeir sem njóta verndar eru launþegar í tilskildum hópum, sem í eru að minnsta kosti 80 hundraðshlutar allra launþega, og, að því er varðar bætur vegna fráfalls fyrirvinnu heimilisins, einnig ekkjur þeirra og börn.

41. gr. verði svohljóðandi:

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar að því er varðar reglubundnar greiðslur sem eru tilgreindar í 42. gr.:

a launþegar í tilskildum hópum sem í eru að minnsta kosti 80 hundraðshlutar allra launþega; eða

b starfandi fólk í tilskildum hópum sem í eru að minnsta kosti 30 hundraðshlutar allra íbúa.

44. gr. verði svohljóðandi:

Heildarvirði bótanna, sem eru veittar í samræmi við 42. gr., þeim sem njóta verndar, skal vera tveir hundraðshlutar af launum dæmigerðs fullorðins verkamanns, sem er ákvarðaður í samræmi við reglur 66. gr., margfaldaður með heildarfjölda barna allra íbúa.

48. gr. verði svohljóðandi:

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

a konur í tilskildum hópum launþega sem í eru að minnsta kosti 80 hundraðshlutar allra launþega og, að því er varðar heilbrigðisþjónustu á meðgöngu og við fæðingu, einnig eiginkonur karlmanna í þessum hópum; eða

b konur í tilskildum hópum starfandi fólks sem í eru að minnsta kosti 30 hundraðshlutar allra íbúa og, að því er varðar heilbrigðisþjónustu á meðgöngu og við fæðingu, einnig eiginkonur karlmanna í þessum hópum.

2. mgr. 49. gr. verði svohljóðandi:

2 Í heilbrigðisþjónustu felst að minnsta kosti:

a mæðraskoðun, sængurlega og eftirmeðferð, annaðhvort hjá læknum eða ljósmæðrum;

b sjúkrahúslega, ef þörf krefur; og

c lyfjavörur; sjúklingur eða fyrirvinna heimilisins kann að verða krafinn greiðslu á hluta kostnaðar við þær lyfjavörur sem bótaþegi fær. Reglur um slíka kostnaðarhlutdeild skulu ekki vera íþyngjandi og sá hluti kostnaðar sem bótaþegi eða fyrirvinna heimilisins greiðir ekki vera stærrri en sem nemur fjórðungi að meðaltali. Ef kostnaðarhlutdeild felur í sér greiðslu fastrar fjárhæðar fyrir hvern lyfseðil skulu þær heildargreiðslur sem allir, sem verndar njóta, inna af hendi ekki vera hærri en sem nemur fjórðungi af heildarkostnaðinum á tilskildu tímabili.

54. gr. verði svohljóðandi:

Trygging tekur til vanhæfni til að stunda starf að því marki sem tilskilið er enda megi ætla að þessi vanhæfni sé varanleg eða vari lengur en bætur vegna veikinda. Í ljósi þessa skal tilskilið umfang slíkrar óvinnufærni ekki nema meiru en tveimur þriðju.

a- og b-liður 55. gr. verði svohljóðandi:

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a launþegar í tilskildum hópum sem í eru að minnsta kosti 80 hundraðshlutar allra launþega; eða
- b starfandi fólk í tilskildum hópum sem í eru að minnsta kosti 30 hundraðshlutar allra íbúa; eða

56. gr. verði svohljóðandi:

1 Greiða skal bæturnar reglubundið og reikna þær út á eftirfarandi hátt:

- a í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. ef verndin tekur til hópa launþega eða starfandi fólks;
- b í samræmi við ákvæði 67. gr. ef verndin tekur til íbúa sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er. Í ljósi þessa skal tryggja tilskildum hópum, sem eru ákvarðaðir í samræmi við a- og b-lið 55. gr., tilskildar bætur án tillits til fjárhags, með fyrirvara um að ekki verði sett strangari skilyrði fyrir því en tilgreint er í 1. mgr. 57. gr.

2 Gera skal ráðstafanir til að bjóða iðjuþjálfun og starfsendurhæfingu og hafa til reiðu viðeigandi aðstöðu til að aðstoða fatlaða við að finna sér starf við hæfi, þar með talið vinnumiðlanir og aðstoð við búferlaflutninga til annarra svæða, ef nauðsyn krefur, til að finna starf við hæfi, og aðra þjónustu þessu tengda.

a- og b-liðir 61. gr. verði svohljóðandi:

Eftirtaldir einstaklingar njóta verndar:

- a eiginkonur og börn fyrirvinnu í tilskildum hópum sem í eru að minnsta kosti 80 hundraðshlutar allra launþega; eða
- b eiginkonur og börn fyrirvinnu í tilskildum hópum starfandi fólks sem í eru að minnsta kosti 30 hundraðshlutar allra íbúa; eða

b-liður 62. gr. verði svohljóðandi:

- b í samræmi við ákvæði 67. gr. ef verndin tekur til búsettra ekkna og búsettra barna sem eru ekki tekjuhærri á meðan tilvikið varir en tilskilið er. Í ljósi þessa skal tryggja eiginkonum og börnum fyrirvinnu í tilskildum hópum, sem eru ákvarðaðir í samræmi við a- og b-lið 61. gr., tilskildar bætur án tillits til fjárhags, með fyrirvara um að ekki verði sett strangari skilyrði fyrir því en tilgreint er í 1. mgr. 63. gr.

Tafla við XI. hluta

Reglubundnar greiðslur til almenns bótaþega

Hlut i	Tilvik	Almennur bótaþegi	Hundraðs- hluti
III	Veikindi	Maður með konu og	50
IV	Atvinnuleysi.....	Maður með konu og	50
V	Elli	Maður með konu á	45
VI	Vinnuslys:		
	Óvinnufærni	Maður með konu og	50
	Algerlega ófær um	Maður með konu og	50
	a almennt	a	50
	b þarfnast stöðugrar	b	66 ^{2/3}
	Eftirlifendur.....	Ekkja með tvö börn	45
VIII	Meðganga og fæðing.	Kona.....	50
IX	Örorka	Maður með konu og	50
X	Eftirlifendur.....	Ekkja með tvö börn (eða tvö börn ef ekkjjan fær því aðeins lífeyri að hún	45

1. og 2. mgr. 74. gr. verði svohljóðandi:

1 Sérhvert aðildarríki, sem hefur fullgilt reglurnar og þessa bókun, skal á hverju ári leggja skýrslu um beitingu þessara gerninga fyrir framkvæmdastjórnann. Í skýrslunni skulu koma fram:

a tæmandi upplýsingar um þau lög og reglur sem sett eru til að framfylgja þeim ákvæðum þessara gerninga er fullgildingin tekur til; og

b sönnun þess að uppfyllt hafi verið þau tölfræðilegu skilyrði sem eru tilgreind í:

i 9. gr. (a-, b- eða c-liður), 15. gr. (a- eða b-liður), 21. gr. (a-liður), 27. gr. (a- eða b-liður), 33. gr., 41. gr. (a- eða b-liður), 48. gr. (a- eða b-liður), 55. gr. (a- eða b-liður), 61. gr. (a- eða b-liður), að því er varðar þann fjölda einstaklinga sem nýtur verndar;

ii 44., 65., 66. eða 67. gr., að því er varðar bótafjárhæð;

iii 2. mgr. 24. gr., að því er varðar tímabil atvinnuleysisbóta; og

iv 2. mgr. 70. gr., að því er varðar hlutfall tryggingaiðgjalda þeirra sem verndar njóta af fjármagninu.

Slíkar sannanir skal, eftir því sem unnt er, leggja fram í þeirri röð og með þeim hætti sem nefndin leggur til.

2 Sérhvert aðildarríki, sem hefur fullgilt reglurnar og þessa bókun, skal láta framkvæmdastjórnunum í té, fari hann fram á það, viðbótarupplýsingar um með hvaða hætti hann hefur framfylgt þeim ákvæðum þessara gerninga sem fullgilding hans tekur til.

75. gr. verði svohljóðandi:

- 1 Að höfðu samráði við ráðgjafabingið skal ráðherranefndin, telji hún það við hæfi og með tveimur þriðju hlutum atkvæða í samræmi við d-lið 20. gr. stofnsáttmála Evrópuráðsins, ákveða hvort sérhvert aðildarríki, sem hefur fullgilt reglurnar og þessa bókun, hafi efnt þær skuldbindingar þessara reglna og bókunar sem hann hefur gengist undir.
- 2 Telji ráðherranefndin að samningsríki, sem hefur fullgilt reglurnar og þessa bókun, hafi ekki efnt skuldbindingar sínar samkvæmt þessum gerningum skal hún gefa samningsríkinu fyriræmi um að gera þær ráðstafanir sem hún telur nauðsynlegar til að tryggja að þær séu efndar.

76. gr. verði svohljóðandi:

Sérhvert samningsríki, sem hefur fullgilt reglurnar og þessa bókun, skal á tveggja ára fresti gefa framkvæmdastjóra skýrslu um stöðu innlendra laga og venja með tilliti til þeirra af hlutum II – X í reglunum og bókuninni sem samningsríkið hefur ekki tilgreint í fullgildingunni sinni á reglunum og bókuninni samkvæmt 3. gr. eða síðari tilkynningu samkvæmt 4. gr.

79. gr. verði svohljóðandi:

- 1 Er bókun þessi hefur öðlast gildi getur ráðherranefnd Evrópuráðsins boðið ríkjum utan Evrópuráðsins að gerast aðilar að henni. Aðild slíkra ríkja skal háð sömu skilyrðum og málsmeðferð og mælt er fyrir um í bókun þessari að því er viðvíkur fullgildingunni.
- 2 Ríki gerist aðili að bókun þessari með því að afhenda framkvæmdastjóranum aðildarskjal til vörslu. Bókunin öðlast gildi gagnvart hverju ríki, sem gerist aðili, einu ári eftir að aðildarskjal þess er afhent.
- 3 Skyldur og réttindi ríkis, sem gerist aðili, skulu vera þau sömu og kveðið er á um í bókun þessari fyrir aðildarríki sem fullgilt hafa hana.

80. gr. verði svohljóðandi:

- 1 Reglur þessar og/eða bókun þessi skulu taka til heimalandsvæðis hvers aðildarríkis, sem þær/hún gilda gagnvart, og hvers ríkis sem gerist aðili. Hvert aðildarríki eða ríki, sem gerist aðili, getur við undirritun, eða þegar skjal þess til fullgildingar eða aðildar er afhent til vörslu, tilgreint í yfirlýsingu til framkvæmdastjórans hvaða landsvæði skuli teljast heimalandsvæði þess í þessu tilliti.
- 2 Hvert aðildarríki, sem fullgildir reglurnar og/eða þessa bókun, eða hvert ríki sem gerist aðili, getur, þegar skjal þess til fullgildingar eða aðildar er afhent til vörslu, eða hvenær sem er síðar, tilkynnt framkvæmdastjóranum að reglur þessar og/eða bókun þessi taki, í heild eða að hluta, með fyrirvara um þær breytingar sem tilgreindar eru í tilkynningunni, til sérhvers hluta heimalandsvæðis þess, sem ekki er tilgreindur í 1. mgr. þessarar greinar, eða til sérhvers annars landsvæðis sem það fer með utanríkismál fyrir. Breytingar, sem tilgreindar eru í slíkrri tilkynningu, er hægt að afturkalla eða breyta með tilkynningu síðar.
- 3 Hvert aðildarríki, sem reglurnar eða reglurnar og þessi bókun gilda gagnvart, eða ríki, sem gerist aðili, getur, um leið og það má segjaupp reglunum og/eða þessari bókun í samræmi við 81. gr., tilkynnt framkvæmdastjóranum að reglurnar og/eða bókunin skuli ekki lengur taka til neins hluta heimalandsvæðis þess eða til neins annars landsvæðis sem reglurnar og/eða bókunin hafa verið láttnar taka til í samræmi við 2. mgr. þessarar greinar.

81. gr. verði svohljóðandi:

Hvert aðildarríki sem hefur fullgilt reglurnar og þessa bókun og ríki, sem hafa gerst aðilar að þeim, geta aðeins sagt þeim, eða einum eða fleiri af köflum II til X í þeim, upp að liðnum fimm árum frá gildistöku reglnanna og/eða bókunarinnar við þær gagnvart því aðildarríki eða ríki, sem gerist aðili, eða í lok hvers fimm ára tímabils eftir það og í hverju tilviki eftir að hafa tilkynnt framkvæmdastjóranum það með eins árs fyrirvara. Uppsögnin skal ekki hafa áhrif á gildi reglnanna og/eða bókunarinnar að því er varðar önnur aðildarríki, sem hafa fullgilt þær eða önnur ríki sem hafa gerst aðilar að þeim, enda séu aðildarríki að reglunum eða ríki, sem gerast aðilar að þeim, aldrei færri en þrjú og aðildarríki að bókuninni eða ríki, sem gerast aðilar að henni, aldrei færri en þrjú.

82. gr. verði svohljóðandi:

Framkvæmdastjóri Evrópuráðsins skal tilkynna aðildarríkjum Evrópuráðsins, ríkisstjórnnum ríkja, sem gerast aðilar, og aðalframkvæmdastjóra Alþjóðavinnuáráðs Evrópu um:

- i gildistöku þessarar bókunar og nöfn þeirra aðildarríkja sem fullgilda hana,
- ii afhendingu hvers skjals til aðildar í samræmi við 79. gr. og þær tilkynningar sem hafa borist með því,
- iii hverja tilkynningu sem borist hefur í samræmi við 4. og 80. gr., eða
- iv hverja auglýsingu sem borist hefur í samræmi við 81. gr.

II. þáttur

Aðildarríki Evrópuráðsins skulu ekki undirrita eða fullgilda þessa bókun nema hafa undirritað eða fullgilt Evrópureglur um félagslegt öryggi eða gera það samtímis.

III. þáttur

- 1 Bókun þessi skal lögð fram til undirritunar fyrir aðildarríki Evrópuráðsins með fyrirvara um fullgildinguna. Skjöl til fullgildingar skulu afhent framkvæmdastjóranum til vörslu, að því tilskildu að ráðherra nefndin hafi áður, í viðeigandi tilvikum, kveðið upp jákvæðan úrskurð eins og kveðið er á um í 4. mgr. IV. hluta.
- 2 Bókun þessi öðlast gildi einu ári eftir að þriðja skjalið til fullgildingar er afhent til vörslu.
- 3 Bókunin öðlast gildi gagnvart undirritunarríki, sem síðar fullgildir hana, einu ári eftir að skjöl þess til fullgildingar eru afhent til vörslu.

IV. þáttur

- 1 Hvert undirritunarríki, sem vill nýta sér ákvæði 2. mgr. 2. gr. reglnanna, eins og þeim er breytt með bókuninni, skal, áður en það fullgildir, leggja skýrslu fyrir framkvæmdastjóran þar sem kemur fram að hve miklu leyti kerfi fyrir félagslegt öryggis er í samræmi við ákvæði bókunar þessarar.

Í skýrslunni skulu koma fram:

- a viðeigandi lög og reglur; og
- b sönnun þess að uppfyllt hafi verið þau tölfræðilegu skilyrði sem eru tilgreind í eftirtöldum ákvæðum reglnanna, eins og þeim er breytt með bókun þessari:
  - i 9. gr. (a-, b- eða c-lið), 15. gr. (a- eða b-lið), 21. gr. (a-lið), 27. gr. (a- eða b-lið), 33. gr., 41. gr. (a- eða b-lið), 48. gr. (a- eða b-lið), 55. gr. (a- eða b-lið), 61. gr. (a- eða b-lið), að því er varðar þann fjölda einstaklinga sem nýtur verndar;
  - ii 44., 65., 66. eða 67. gr., að því er varðar bótafjárhæð;
  - iii 2. mgr. 24. gr., að því er varðar tímabil atvinnuleysisbóta; og
  - iv 2. mgr. 70. gr., að því er varðar hlutfall tryggingaiðgjalda þeirra launþega, sem njóta verndar, af fjármagninu; og
- c öll atriði, sem undirritunarríkin vilja að tekin verði til greina, í samræmi við 2. og 3. mgr. 2. gr. reglnanna, eins og þeim er breytt með bókun þessari.

Slíkar sannanir skal, eftir því sem unnt er, leggja fram í þeirri röð og með þeim hætti sem nefndin leggur til.

- 2 Undirritunarríkið skal láta framkvæmdastjóranum í té, fari hann fram á það, viðbótarupplýsingar um með hvaða hætti kerfi fyrir félagslegt öryggi er í samræmi við ákvæði bókunar þessarar.
- 3 Nefndin, sem skal taka mið af ákvæðum 3. mgr. 2. gr. í reglunum, skal kanna skýrsluna og viðbótarupplýsingarnar. Nefndin skal senda ráðherranefndinni skýrslu um niðurstöður sínar.
- 4 Ráðherranefndin skal ákveða, með tveimur þriðju hlutum atkvæða í samræmi við d-lið 20. gr. stofnsáttmála Evrópuráðsins, hvort kerfi fyrir félagslegt öryggi hjá viðkomandi undirritunarríki er í samræmi við kröfur þessarar bókunar.
- 5 Ef ráðherranefndin ákveður að umrætt kerfi fyrir félagslegt öryggi sé ekki í samræmi við ákvæði þessarar bókunar skal hún upplýsa viðkomandi undirritunarríki um það og getur gert tillögur um hvernig slíku samræmi verði komið á.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað bókun þessa.

Gjört í Strassborg 16. apríl 1964 í einu eintaki á ensku og frönsku sem verður afhent til vörslu í skjalasafni Evrópuráðsins og eru báðir textarnir jafngildir. Framkvæmdastjóri Evrópuráðsins skal láta hverju undirritunarríki og ríkjum, sem gerist aðilar að bókun þessari, og aðalframkvæmdastjóra Alþjóðavinnuálastofnunarinnar í té staðfest endurrit.

2. VIÐBÓT

2. viðbót verði svohljóðandi: Viðbótarþjónusta eða -bætur

II. hluti – Heilbrigðisþjónusta

- 1 Eftirlit eða meðferð, eftir því sem þörf krefur, framfærsla, hjúkrun og önnur stoðþjónusta á endurhæfingastofnunum, hressingarhælum, og heilsuhælum og sambærilegum berklavarnarstofnunum, að því tilskildu að krefja megi bótaþegann eða fyrirvinnu heimilisins um allt að þriðjungji kostnaðar.
- 2 Verndun og viðhald tanna fyrir alla sem njóta verndar, að því tilskildu að krefja megi bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um allt að fjórðungi kostnaðar vegna þeirrar þjónustu sem er þegin, þó ekki ef um er að ræða börn og vanfærar konur.
- 3 Gervitennur, að því tilskildu að krefja megi bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um allt að helmingi kostnaðar vegna þeirra.
- 4 Sjúkrahúsþjónusta, þar með talin nauðsynleg framfærsla og þjónusta heimilislækna eða sérfræðinga, eftir því sem þörf krefur, og nauðsynleg hjúkrun og stoðþjónusta, án tímamarka.
- 5 Heimahjúkrun og heimilishjálp, að því tilskildu að krefja megi bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um hlutdeild í kostnaði við þjónustuna, þó ekki þannig að það sé íþyngjandi.
- 6 Gleraugu, að því tilskildu að krefja megi bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um allt að helmingi kostnaðar vegna þeirra.
- 7 Heyrnartæki, að því tilskildu að krefja megi bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um allt að helmingi kostnaðar vegna þeirra.
- 8 Gervilimir og aðrar mikilvægar vörur sem tengjast lækningum eða skurðlækningum, að því tilskildu að krefja megi bótaþega eða fyrirvinnu heimilisins um allt að helmingi kostnaðar vegna þeirra.

- 9 Ef kostnaðarhlutdeild felur í sér greiðslu fastrar fjárhæðar fyrir hverja meðferð eða lyfseðil skulu heildargreiðslur allra sem njóta verndar vegna þjónustu, sem um getur í 1., 2., 3., 5., 6., 7., eða 8. lið, ekki vera hærri en tilgreindur hundraðshluti heildarkostnaðar við þá þjónustu á tilskildu tímabili.
- 10 Þjóða skal heilbrigðisþjónustu, að því marki sem mælt er fyrir um í 10. gr. regnanna eins og þeim er breytt með þessari bókun, án biðtímabils.

III. hluti - Sjúkrabætur

- 11 Sjúkrabætur án tímamarka, ekki lægri en sú fjárhæð sem er tilgreind í 16. gr. regnanna.

IV. hluti - Atvinnuleysisbætur

- 12 Atvinnuleysisbætur án tímamarka, ekki lægri en sú fjárhæð sem er tilgreind í 22. gr. regnanna, ef stuðst er við a-lið 21. gr. í reglunum, eins og þeim er breytt með bókuninni, vegna fullgildingar.
- 13 Bætur til handa starfandi fólki sem getur ekki sótt rétt sinn samkvæmt almennum ákvæðum laga eða venjulegur greiðslutími bóta er liðinn gagnvart.

V. hluti - Bætur vegna elli

- 14 Bætur vegna elli en fjárhæð þeirra skal nema að minnsta kosti helmingi þeirra bóta sem eru tilgreindar í 28. gr. regnanna eins og þeim er breytt með þessari bókun:
- a samkvæmt 2. mgr. 29. gr. regnanna eða eftir tíu ára búsetutíma ef skilyrði um búsetutíma er sett fyrir greiðslu bóta sem eru tilgreindar í 28. gr. regnanna, eins og þeim er breytt með þessari bókun, og nýti viðkomandi aðili sér ekki 3. mgr. 29. gr.; og
  - b samkvæmt 5. mgr. 29. gr. regnanna með tilskildum skilyrðum að því er varðar fyrri störf þess sem nýtur verndar.

VI. hluti - Vinnuslysabætur

- 15 Starfsendurhæfing fyrir þá sem verða fyrir vinnuslysum.
- 16 Reglubundnar greiðslur til eldri ættingja fyrirvinnu, sem nýtur verndar, í beinan legg eftir andlát hennar af völdum vinnuslyss, sem nema að minnsta kosti fimmtungi af fyrri tekjum hennar eða dæmigerðs fullorðins verkamanns, reiknaðar út í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. regnanna, eftir því sem við á, þó þurfa þessar reglubundnu greiðslur ekki að vera hærri en sú fjárhæð sem fyrirvinna heimilisins hefur lagt til framfærslu þessara ættingja sinna.
- 17 Reglubundnar greiðslur til eftirlifenda fyrirvinnu, sem nýtur verndar, eftir andlát hennar, þó ekki af völdum vinnuslyss, hafi hún fengið greiddan lífeyri vegna algers eða verulegs taps á möguleikum til tekjuöflunar; slíkar greiðslur til eftirlifenda skulu vera í samræmi við viðeigandi ákvæði regnanna, eins og þeim er breytt með þessari bókun.

VIII. hluti - Bætur vegna meðgöngu og fæðingar

- 18 Styrkur eða styrkir vegna fæðingar eða reglubundnar greiðslur á meðan móðir hefur barn á brjósti.
- 19 Reglubundnar greiðslur í samræmi við viðeigandi ákvæði regnanna, eins og þeim er breytt með þessari bókun, til handa eiginkonum á framfæri karla í hópum sem njóta verndar og skulu þessar greiðslur eigi vera lægri en helmingur þeirra bóta sem eru tilgreindar í 50. gr. regnanna, eins og þeim er breytt með þessari bókun.
- 20 Veiting bóta vegna meðgöngu og fæðingar, án biðtímabils.

IX. hluti - Örorkubætur

21 Örorkubætur en fjárhæð þeirra skal nema að minnsta kosti helmingi þeirra bóta sem eru tilgreindar í 56. gr. reglnanna, eins og þeim er breytt með þessari bókun:

- a samkvæmt 2. mgr. 57. gr. reglnanna eða eftir fimm ára búsetutíma ef skilyrði um búsetutíma er sett fyrir greiðslu bótanna, sem eru tilgreindar í 56. gr. reglnanna, eins og þeim er breytt með þessari bókun, og nýti viðkomandi samningsaðili sér ekki 3. mgr. 57. gr. reglnanna; og
- b fyrir þann sem nýtur verndar og hefur ekki, einungis vegna elli þegar viðkomandi ákvæði um beitingu þessa hluta, eins og honum er breytt með þessari bókun, öðlast gildi, fullnægt tilskildum skilyrðum í samræmi við 2. mgr. 57. gr. reglnanna, með fyrirvara um tilskilin skilyrði er varða fyrri störf þess sem nýtur verndar.

22 Starfsendurhæfing fyrir fatlaða.

X. hluti - Eftirlifendabætur

23 Eftirlifendabætur en fjárhæð þeirra skal nema að minnsta kosti helmingi þeirra bóta sem eru tilgreindar í 62. gr. reglnanna, eins og þeim er breytt með þessari bókun:

- a samkvæmt 2. mgr. 63. gr. reglnanna eða eftir fimm ára búsetutíma ef skilyrði um búsetutíma er sett fyrir greiðslu bótanna, sem eru tilgreindar í 62. gr. reglnanna, eins og þeim er breytt með þessari bókun, og nýti viðkomandi aðili sér ekki 3. mgr. 63. gr.; og
- b fyrir þann sem nýtur verndar ef fyrirvinna heimilisins hefur ekki, einungis vegna elli þegar viðkomandi ákvæði um beitingu þessa hluta, eins og honum er breytt með þessari bókun, öðlast gildi, fullnægt tilskildum skilyrðum í samræmi við 2. mgr. 63. gr. reglnanna, með fyrirvara um tilskilin skilyrði í þessum hluta er varða fyrri störf þess sem nýtur verndar.

24 Reglubundnar greiðslur til fatlaðs ekkils sem er á framfæri konu, sem er fyrirvinna heimilisins og nýtur verndar, er nema að minnsta kosti fimmtungi af fyrri tekjum fyrirvinnunnar eða launum dæmigerðs fullorðins verkamanns, reiknað út í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. reglnanna, eftir því sem við á.

II., III., VI. eða X. hluti

25 Bætur vegna útfara til starfandi fólks sem nema:

- a þrítugföldum fyrri dagvinnulaunum þess sem nýtur verndar séu þau notuð eða hefði átt að nota þau til útreiknings á sjúkra-, vinnuslysa- eða eftirlifendabótum, eftir því sem við á, þó þarf heildarfjárhæð bótanna ekki að vera hærri en þrítugföld dagvinnulaun faglærðs verkamanns, sem er ákvarðaður í samræmi við ákvæði 65. gr. reglnanna; eða
- b þrítugföldum dagvinnulaunum dæmigerðs fullorðins verkamanns, sem er ákvarðaður í samræmi við ákvæði 66. gr. reglnanna.

II. eða III. hluti

26 Bætur vegna útfara til eiginkvenna og barna, sem eru á framfæri annars og njóta verndar, eða til eiginkvenna og barna þeirra sem njóta verndar sem nema:

- a fimmtánföldum fyrri dagvinnulaunum fyrirvinnu heimilisins, sem nýtur verndar, séu þau notuð eða hefði átt að nota þau til útreiknings á sjúkrabótum, þó þarf heildarfjárhæð bótanna ekki að vera hærri en fimmtánföld dagvinnulaun faglærðs verkamanns, sem er ákvarðaður í samræmi við ákvæði 65. gr. reglnanna; eða
- b fimmtánföldum dagvinnulaunum dæmigerðs fullorðins verkamanns, sem er ákvarðaður í samræmi við ákvæði 66. gr. reglnanna.